

IZ SVETA TIŠINE

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

► **Posvet o uvedbi ustavnega zakona o razvoju slovenskega znakovnega jezika**

► **Športniki, ki nas bodo zastopali na poletni olimpijadi gluhih**

► **Projekti v letu 2021: posebni socialni programi, kultura in šport gluhih**

Izdajatelj:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije
Drenikova 24, Ljubljana
telefon: 01/500 15 00
telefaks: 01/500 15 22

Spletna stran:

www.zveza-gns.si

Urednik:

Anton Petrič

Naslov uredništva:

urednistvo@zveza-gns.si

Uredniški odbor:

Valerija Škof, Darja Pajk, Valentin Jenko

Jezikovni pregled:

Barbara Perc

Oblikovanje: Artmedia

Tisk: Tiskarna DTP

Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delne objave nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. Mnenja in stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno mnenja in stališča uredništva ter Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem uredništva. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zato na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list Republike Slovenije št. 89/98) ni zavezano plačilu davka na dodano vrednost. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografija na naslovnici:

S posveta o implementaciji ustave v državnem svetu; foto: Benjamin Beci

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) ter Ministrstvo za kulturo.

Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHA.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

OBVESTILO UREDNIŠKEGA ODBORA

Marca smo z državnim svetom organizirali posvet, na katerega smo povabili tudi člane izvršnega odbora Evropske zveze gluhih. Z njim smo želeli izpostaviti problem implementacije ustavnega zakona o zagotovitvi svobodne uporabe in razvoja slovenskega znakovnega jezika, kot je zapisano v 62.a členu ustave, ki ga je 4. junija 2021 slavnostno razglasil državni zbor. Le pet držav članic Evropske unije ima pravico do znakovnega jezika vpisano v ustavo, 62.a člen pa je začetek novega poglavja v zgodovini skupnosti gluhih na področju znakovnega jezika. Posvet je bil namenjen razpravi o sistemskih rešitvah in o spremembah predpisov za implementacijo ustavnega zakona.

Pred odhodom na 24. olimpijado gluhih, ki je od 1. do 15. maja potekala v Braziliji, smo se med pripravami pogovarjali z Marinom Keglom, s Tadejem Encijem, z Lejo Glojnarč in z Iris Breganski, ki nas bodo zastopali v tenisu in v atletiki.

Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Vabimo vas, da glasilo soustvarjate z nami. Prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si.

Če se vam zdi glasilo zanimivo in ga želite prejemati brezplačno, nam pišite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si ali svoje ime, priimek in naslov sporočite na: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, 1000 Ljubljana. Glasilo Iz sveta tišine je dosegljivo tudi na spletu: www.zveza-gns.si. ●

Uredništvo

NAVODILO AVTORJEM

Besedilne datoteke

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF, ali skenirana besedila, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

Slikovne priloge

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304).

Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega bralnika, priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvorno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB.

Fotografije ne smejo biti prilepljene v dokument, ampak jih pripnite k elektronski pošti. Fotografije in besedila, ki ne ustrezajo navodilom, bomo zavrnil ali jih objavili brez fotografij. ●

Uvodnik

Anton Petrič, urednik

Konec marca so nas v Ljubljani obiskali člani izvršnega odbora Evropske zveze gluhih. Glavni namen obiska je bilo sodelovanje na posvetu državnega sveta o uvedbi

ustavnega zakona o razvoju slovenskega znakovnega jezika. Med obiskom je v živo potekala tudi seja izvršnega odbora omenjene organizacije, prva od začetka pandemije novega koronavirusa. Na njej so se osredotočili na prihajajočo generalno skupščino in na volitve ter razpravljali o enakosti spolov, o realizaciji projekta muzejev gluhih v Evropi ter o ustavnem priznanju znakovnega jezika v Sloveniji.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije in Državni svet Republike Slovenije sta konec marca organizirala posvet o uvedbi ustavnega zakona o razvoju slovenskega znakovnega jezika, kot je zapisano v 62.a členu ustave. To je bil drugi zaporedni skupni posvet, kjer so stališča predstavili predstavniki uporabnikov, stroke in politike. Organizatorja sta z njim želela seznaniti stroko in širšo javnost o pomembnosti slovenskega znakovnega jezika.

Slovenski atletsko-teniški kvartet je na začetku maja odpotoval na 24. olimpijado gluhih v Južno Ameriko. Najboljši gluhi športniki bi se morali v brazilskem Caxias do Sulu zbrati že lanskega decembra, a jim je to preprečila pandemija covid-19.

»Imamo mlado ekipo, ki bi lahko dosegla odlične rezultate. Atletika in tenis bosta tisti panogi, za kateri bomo držali pesti. Prepričan sem, da se bodo naši športniki iz Braziliije vrnili z vrhunskimi dosežki,« je pred odhodom v Brazilijo ocenil predsednik Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenskega paralimpijskega komiteja Damijan Lazar. Slovenske barve so zastopali Iris Breganski (sedmerboj, skok v višino,

skok v daljino), Leja Glojnarič (sedmerboj, skok v višino, met kopja), Tadej Enci (tek na 400 m z ovirami in brez ovir) ter teniški igralec Marino Kegl. Dekliški del ekipe je debitiral na olimpijadi, Marino Kegl je tekmoval tretjič, Tadej Enci pa drugič. Njihovi dosežki bodo objavljeni v prihodnji številki glasila, ki jim bo posvečena v celoti.

Invalidi oziroma osebe, ki so upravičene do evropske kartice ugodnosti, lahko z njo pri določenih ponudnikih uveljavljajo popuste in ugodnosti, ki jih določi posamezni ponudnik. Evropska se imenuje zato, ker je veljavna v Sloveniji, v Belgiji, v Italiji, v Romuniji, v Estoniji, na Finskem, na Malti in na Cipru, namen pa je, da bi se uveljavila v vseh državah Evropske unije. Cilj projekta je invalidom omogočiti pozitivno obravnavo in komercialne ugodnosti pri potovanju v druge države Unije, zlasti ko gre za dostopnost do prometa, turizma, kulture, športa in do dejavnosti prostega časa. S tem bi prispevali tudi k uresničevanju Konvencije o pravicah invalidov, ki jo je Slovenija med prvimi ratificirala leta 2008, Akcijskega programa za invalide 2014–2021 in Evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010–2020.

Kot vsako leto bo Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije javnosti predstavila delovne dosežke v preteklem letu. Tokrat bova strokovna delavca Aleksandra Rijavec Škerl in Anton Petrič predstavila programe usposabljanja za aktivno življenje in delo gluhih, naglušnih ter gluhoslepih oseb, razvoja slovenskega znakovnega jezika v Centru za razvoj slovenskega znakovnega jezika, informativne dejavnosti-založništva, organiziranja in izvedbe ohranjanja zdravja in rehabilitacije v lastnih objektih, kulturne dejavnosti ter rekreacije in športa oseb z okvaro sluha. ●

POSVET O UVEDBI USTAVNEGA ZAKONA O RAZVOJU SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA

Anton Petrič

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije in Državni svet Republike Slovenije sta konec marca organizirala posvet o uvedbi ustavnega zakona o razvoju slovenskega znakovnega jezika, kot je zapisano v 62.a členu ustave. To je bil drugi zaporedni skupni posvet, kjer so stališča predstavili predstavniki uporabnikov, stroke in politike. Organizatorja sta z njim želela seznaniti stroko in širšo javnost o pomembnosti slovenskega znakovnega jezika.

Kot je poudaril predsednik državnega sveta Alojz Kovšca, je bil posvet namenjen razpravi o sistemskih rešitvah in spremembah predpisov za implementacijo ustavnega zakona. Z njim so hoteli poudariti problem implementacije ustavnega zakona o zagotovitvi svobodne uporabe in razvoja slovenskega znakovnega jezika, kot je zapisano v 62.a členu ustave, ki ga je Državni zbor Republike Slovenije slavnostno razglasil 4. junija lani. Le pet držav Evropske unije ima pravico do znakovnega jezika vpisano v ustavo, novi 62.a člen

pa predstavlja začetek novega poglavja v zgodovini skupnosti gluhih v Sloveniji na področju znakovnega jezika. Predsednik Kovšca je predstavil tudi kronologijo dogodkov, v katerih je državni svet odigral pomembno vlogo, ter prebral člen, ki govori o svobodni uporabi in razvoju slovenskega znakovnega jezika. Na območjih občin, kjer sta uradna jezika tudi italijanščina ali madžarščina, je zagotovljena svobodna uporaba italijanskega ali madžarskega znakovnega jezika.

Predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladen Veršič je povedal, da je zveza v času predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije praznovala 90 let delovanja ter spremljala spremembo ustave z novim 62.a členom. Pobuda zveze je naletela na pozitivno podporo matičnega Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Slovenija pa je prvič v zgodovini na predlog vlade spremenila ustavo. Izrazil je upanje, da člen ne bo postal mrtva črka na papirju.

Predsednik državnega sveta Alojz Kovšca je otvoril posvet; foto: Bor Slana, STA

Predsednik Evropske zveze gluhih Markku Jokinen predstavlja ustavne rešitve nekaterih držav; foto: Bor Slana, STA

V imenu ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je udeležence posveta nagovoril državni sekretar Cveto Uršič, ki je med drugim obljubil, da se bo na tem področju tudi s pomočjo resornega ministrstva začelo čim prej udeležati tisto, kar si gluhi in naglušni najbolj želijo.

Posveta sta se udeležila tudi poslanec madžarskega parlamenta Gergely Tapolczai in predsednik Evropske zveze gluhih Markku Jokinen. Prvi je opisal, kako jim je uspelo doseči, da je madžarski znakovni jezik postal enakovreden govornemu jeziku, oziroma kako so ga umestili v madžarsko ustavo. Drugi je predstavil finske izkušnje na tem področju, kjer so leta 1995 vpisali znakovni jezik v ustavo. Posvet se je nadaljeval s strokovnimi predstavitvami.

Gluhe osebe v Republiki Sloveniji za komunikacijo uporabljajo slovenski znakovni jezik, poseben vizualno-znakovni sistem uporabe rok, mimike, obraza, oči, ustnic in gibanja telesa. Slovenski znakovni jezik se razlikuje od znakovnih jezikov drugih držav. Je materni avtohtoni jezik gluhe skupnosti v Sloveniji, popolnoma neodvisen od slovenščine. Za razliko od slovenščine ne spada v slovansko jezikovno družino.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je s 13 društvi po Sloveniji reprezentativna invalidska organizacija za gluhe, naglušne, gluhoslepe in osebe s polzevim vsadkom. Je ustanoviteljica Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik in Inštituta za slovenski znakovni jezik. Od začetka ustanovitve prve organizacije gluhih v Sloveniji pred 88 leti se med

drugim trudi vzpostaviti statusni položaj slovenskega znakovnega jezika gluhih oseb v Republiki Sloveniji.

Na posvetu so bile izpostavljene tudi usmeritve za nadaljnje delo pri implementaciji ustavnega zakona:

Država je zavezana oblikovati in izvajati jezikovno politiko, s katero varuje in razvija slovenski znakovni jezik z namenom polnega in učinkovitega sodelovanja v družbi za osebe, ki zaradi invalidnosti uporabljajo ta jezik.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije poziva Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport:

- naj se v 2. člen Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami uvrsti gluhoslepe otroke,
- naj čim prej pride do umestitve slovenskega znakovnega jezika v sistem izobraževanja ter
- naj se čim prej pristopi k pripravi visokošolskih študijskih programov za slovenski znakovni jezik, za učitelje slovenskega znakovnega jezika in za raziskovanje slovenskega znakovnega jezika v sodelovanju z Inštitutom za slovenski znakovni jezik.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije poziva Ministrstvo za kulturo, naj takoj zagotovi sistemski vir financiranja za slovenski znakovni jezik ter za osebo, odgovorno za področje znakovnega jezika in jezika gluhoslepih na Uradu za slovenski jezik.

Na posvetu smo vse deležnike v Republiki Sloveniji pozvali, naj sledijo priporočilom Sveta Evrope o zaščiti in promociji znakovnih jezikov ter pravic njihovih uporabnikov. ●

3. MAREC – MEDNARODNI DAN SKRBI ZA SLUH

NAGLUŠNOST JE NAJPOGOSTEJŠA POKLICNA BOLEZEN

mag. Tina Grošelj

Naglušnost je najpogostejša poklicna bolezen; foto: Spletna TV

DJ Umek: »Glasbo vrtim s čepki, ki so tako kakovostni, da lahko izbiram, kako močan naj bo filter in koliko naj zniža visoke tone.«

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije ob svetovnem dnevu skrbi za sluh opozarja, da je naglušnost najpogostejša poklicna bolezen.

DJ Umek: »Ko si v klubu, se ne zavedaš, da lahko pride do okvare sluha. Ko prideš domov in ti piska v ušesih, je to že znak za alarm. Ker se mi je to večkrat zgodilo, sem se odločil za zaščito. Čepki zmanjšajo jakost zvoka, lahko pa zagotovim, da ne zmanjšajo užitka.«

Živimo v svetu hrupa. Hrup je povsod okrog nas, v delovnem okolju, doma, v prostem času: dojenčkov jok – od 90 do 100 decibelov, vožnja z motorjem – 105 decibelov, delo v industriji – od 75 do 90 decibelov, jakost, ki še ne prizadene našega sluha – do 70 decibelov.

Moč hrupa najbolj občutijo tisti, ki delajo v (pre)glasnih delovnih okoljih: delavci v kovinski in lesni industriji, v nočnih klubih ter v barih, glasbeniki vseh vrst, pa tudi učitelji in vzgojitelji. Celo šolski hodniki so lahko razlog za trajno okvaro sluha. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije ima 34 milijonov otrok po svetu slušne težave, po napovedih pa je kar 1,1 milijarde mladih, starih od 12 do 35 let, v nevarnosti, da si bodo zaradi hrupa v vsakdanjem življenju trajno poškodovali sluh. Svetovna zdravstvena organizacija napoveduje, da bo do leta 2030 na svetu že več kot 630 milijonov ljudi z okvaro sluha.

Boris Kopitar: »Moje življenje je ena sama glasba. Ta je bila prepogosto preveč naglas. Na odru so za me-

noj stali tudi tisočvatni zvočniki. Vse to je prispevalo, da sem po 50. letu dobil slušne aparate. Zato mladim svetujem, naj glasbo poslušajo malo manj na glas.«

V želji, da hrup ne bi postal tihi uničevalec sluha, so se na Zvezi Društev gluhih in naglušnih Slovenije odločili za kampanjo ozaveščanja o preventivi in zaščiti sluha. Posebno pozornost namenjajo tudi prizadevanju za priznanje naglušnosti kot poklicne bolezni.

V nasprotju z drugimi evropskimi državami Slovenija že 30 let nima predpisa, ki bi določal pravno-veljavni postopek priznavanja poklicnih bolezni. To v praksi pomeni, da tisti delavci, ki so poklicno zboleli, ne morejo uveljavljati svojih pravic, ki bi jim jih sicer zagotavljala zakonodaja. Med temi pravicami je tudi izguba sluha oziroma naglušnost, ki velja za eno najpogostejših poklicnih bolezni.

Kampanja ozaveščanja o preventivi in zaščiti sluha; foto: Spletna TV

»Poklicna naglušnost pomeni, da ima nekdo zaznavno naglušnost, ki je zelo podobna starostni naglušnosti, vendar je vzrok za njen nastanek delo, ki ga je opravljal,« pravi predstojnica Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa prof. dr. Metoda Dodič Fikfak in poudari, da poklicnih bolezni zaradi poklicne naglušnosti danes ne bi smelo biti več, če bi upoštevali osnovna pravila zaščite sluha in nizkega hrupa v industriji.

Zgodnja obravnava izgube sluha je zelo pomembna za njegovo ohranitev; foto: Spletna TV

V Sloveniji naglušnosti kot poklicne bolezni ne priznavamo, kar pomeni, da ljudje, ko po desetletjih dela v hrupnem okolju postanejo naglušni, niso upravičeni do odškodnine, temveč le do slušnega aparata. Ker nimamo podatkov, koliko ljudem se je zaradi dolgotrajne izpostavljenosti hrupnemu delovnemu okolju poslabšal sluh, ne vemo, koliko jih je na novo pridobilo slušni aparat. Podatki nam povedo, le da je v letu 2021 slušni aparat na novo začelo uporabljati 11.963 ljudi, kar je skoraj 4.500 več kot v letu 2005.

Konec maja 2021 je skupina opozicijskih poslancev s prvopodpisanim Dejanom Židanom vložila zakonodajni postopek o spremenjenem poklicnem in invalidskem zavarovanju, s čimer bi ponudili podlago za

ugotavljanje poklicnih bolezni v Sloveniji. Če bi bile poklicne bolezni urejene z zakonom in s pravilnikom, bi lahko delodajalci pripravili tudi ustrezno oceno tveganja za nastanek poklicnih bolezni in uvedli primerne preventivne ukrepe, poklicno oboleli pa bi bili upravičeni do primerne nadomestila, ki ga trenutno ne prejemajo. Prav zato si Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije prizadeva doseči spremembe na ravni zakonodaje. Radi bi dosegli, da se naglušnost prizna kot poklicna bolezen. Zadnja razprava v parlamentu žal ni bila uspešna. Predlog je bil zavržen, zato pričakujemo, da bo na programu nove vlade.

Da bi se izgubi sluha čim bolj izognili, je ozaveščanje o pomenu sluha pomembno že med odraščanjem. Sluh je neprecenljivo čutilo, ki ga je treba zaščititi. Poleg zmerne jakosti pri poslušanju glasbe in odmaknjenosti od preglasnih izvorov zvoka je eden od učinkovitih načinov, kako se zaščititi pred preglasnim okoljem, tudi uporaba zaščitnih čepkov po meri, ki blažijo jakost hrupa in hkrati omogočajo dobro komunikacijo. Dobrodošli so tako na zabavah kot na koncertih, predvsem pa so nujna zaščita v glasnih delovnih okoljih.

DJ Umek: »Sploh ne vem več, kako je v klubu brez zaščitnih čepkov.«

Sluh je neprecenljivo čutilo. Ko ga izgubimo, ga ne moremo več povrniti. Zato z njim skrbno ravnajmo. ●

PRESEDNIK BORUT PAHOR NIKOLI VEČ NE BO SLIŠAL TIŠINE

mag. Tina Grošelj

Borut Pahor; foto: Siol

Zadnje sredo v aprilu praznujemo mednarodni dan ozaveščanja o hrupu. Da bi spodbudili zavedanje o pomembnosti sluha in o dejstvu, da so okvare sluha

nepopravljive, so v reprezentativni invalidski organizaciji za osebe z izgubo sluha Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije izvedli kampanjo ozaveščanja o posledicah dolgotrajne izpostavljenosti hrupu pri 85 decibelih, ki lahko povzroči okvaro sluha, slabo počutje ali tinitus. Zaradi nadležnega zvoka, ki nikoli ne utihne, v Sloveniji trpi okrog 160 tisoč posameznikov različnih poklicev in starosti.

»Komu zvoni? Meni zvoni. V ušesih. Tinitus. Zaradi tega ne umreš, je pa zlasti pred spanjem zoprno in moteče. Edino, kar obžalujem, je to, da tišine ne bom več slišal, tistega, ko gredo nekateri na dopust ali pa vsaj za nekaj ur slišijo tišino. Tega privilegija ne bom več imel,« so besede predsednika republike Boruta Pahorja, ki ima tinitus. To je zvok v glavi posameznika, ki ga v okolici ni in ga drugi ne slišijo. Zdravniško

pomoč zaradi teh simptomov pri nas poišče okrog 160 tisoč ljudi različnih poklicev in starosti. Po različnih študijah se z njim spopada od 5 do 30 odstotkov odraslega prebivalstva ter od 15 do 50 odstotkov otrok.

Posamezniki ga subjektivno zaznavajo. Nekaterim piska v ušesih, drugi slišijo šumenje, mrmranje, zvonjenje, čričke ali celo melodijo, ki je v okolici ni. Do tinitusa lahko pride zaradi bolezni, ki vplivajo na drobno ožilje in na drobno živčevje, kot so ateroskleroza, neurejen krvni sladkor ter neurejen krvni tlak, ali zaradi zunanjih dejavnikov, kot so poki ali hrup na delovnem mestu, ki traja več kot osem ur in presega 85 decibelov. Pri postavitvi diagnoze strokovnjaki najprej izključijo možnost zaznave zvoka, ki je posledica dogajanja ali stanja v telesu, saj ta zvok lahko povzročijo oviran pretok v vratnih žilah, povečan pretok v povečani ščitnici ali težave s čeljustnim sklepom, z Evstahijevo cevjo ali z vratno hrbtenico. Možni so tudi drugi vzroki, ki jih diagnosticirajo specialisti otorinolaringologije. Dr. Saba Battelino poudarja, da šele ko izključimo te znake, lahko govorimo o kroničnem tinitusu, zvoku, ki nikoli ne utihne in ni prisoten v okolici.

Ker je splošna populacija premalo ozaveščena o skrbi za sluh, so na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije pripravili kampanjo ozaveščanja o nevarnostih izpostavljenosti hrupu in o varovanju sluha, saj je v okolici vedno preveč decibelov. Igrače so vedno glasnejše, dojenčkom se daje telefon v neposredno bližino, preglasno je v šolah, v vrtcih, pri prostočasnih dejavnostih, tudi odrasli poslušamo preglasno glasbo. Gre za to da nam na koncu telo izstavi račun, davek, ki je lahko slušni aparat, izguba sluha ali tinitus.

Tinitus lahko utrpijo tudi otroci, predvsem pa mladi na različnih zabavah in ob poslušanju glasne glasbe. Približno šest odstotkov ljudi s tinitusom po-

išče zdravniško ali psihološko pomoč. Kot najbolj učinkovita znanstvena terapija za težave z njim se je izkazala klasična vedenjsko-kognitivna terapija, ki poteka individualno ali skupinsko.

Klinična psihologinja Petra Bavčar razloži: »Vedenjsko-kognitivni model govori o tem, da so misli in razlage veliko bolj pomembne kot sama situacija. Te misli in navade posledično povzročajo različen stres ali različen odziv. Eni so zelo jezni, drugi zelo prestrašeni, tretji pa panični. Če pacient meni, da je tinitus njegov največji sovražnik, da mu je uničil življenje ter da zaradi njega ne bo nikoli več zadovoljen, je cilj terapije, da spozna, da s tinitusom zmore živeti. Le-ta je sicer lahko barometer njegovega čustvenega stanja, vendar je opremljen s tehnikami, kako se z njim spopasti.«

Podobno tinitus doživlja tudi predsednik Pahor: »Zelo hitro sem vzel na znanje nasvet, naj se s tem ne ukvarjam. Čim manj se bom z njim ukvarjal, tem manj bom vedel zanj, in to je verjetno najboljši nasvet.«

Ker pa je preventiva vedno učinkovitejša od kurative, vam priporočamo, da s sluhom skrbno ravnate in poskrbite za zdrav življenjski slog. ●

Drenikova 24
1000 Ljubljana

(01) 500 15 23
spletna.tv@zveza-gns.si

 Facebook/spletnaTV

 Youtube/spletnaTV

 Livestream/spletnaTV

IZVAJANJE POSEBNIH SOCIALNIH PROGRAMOV V LETU 2021

USPOSABLJANJE ZA AKTIVNO ŽIVLJENJE IN DELO GLUHIH, NAGLUŠNIH TER GLUHOSLEPIH OSEB

✉ Aleksandra Rijavec, strokovna vodja programov

Okvara sluha in komunikacijska oviranost gluhih, naglušnih, gluhoslepim ter osebam s polževim vsadkom otežujeta življenje na mnogih ravneh, zlasti pri dostopu do informacij, kar močno vpliva na njihov položaj v družbi. Na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije pripravljamo izobraževanja, ki so prilagojena potrebam naših članov. Za gluhe, naglušne, gluhoslepe in osebe s polževim vsadkom izvajamo seminarje, konference, delavnice in okrogle mize v prilagojenih tehnikah, posredujemo jim ključne informacije in usmeritve ter spremljamo zakonodajo, ki vpliva na njihovo življenje in vključevanje v družbeno okolje. V sodelovanju z uporabniki usposabljam tudi strokovno osebje, ki dela z njimi.

V okviru programa smo izvedli:

- seminar za usposabljanje in izobraževanje Vizija dela za obdobje 2021–2025,
- slavnostno akademijo ob 90-letnici organiziranega delovanja gluhih na Slovenskem,
- slavnostno akademijo ob vpisu slovenskega znakovnega jezika in jezika gluhoslepim v Ustavo Republike Slovenije,
- okroglo mizo o poklicni naglušnosti in kasnejši oglušlosti,
- spletno srečanje z društvi o potrebah oseb na terenu,
- spletno srečanje s strokovnimi delavci v društvih,

- sodelovanje na svečanem dogodku Razglasitev kretnje leta v sodelovanju z Znanstvenoraziskovalnim centrom Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter z Radiotelevizijo Slovenija,
- ozaveščanje o duševnem zdravju z delavnico Kako se počutiš,
- ozaveščanje javnosti ob mednarodnem dnevu polževega vsadka, mednarodnem dnevu sluha in mednarodnem dnevu gluhih,
- seminar Izboljšanje kakovosti življenja, dela in izobraževanja vseh oseb z izgubo sluha,
- sodelovanje gluhih in naglušnih na mednarodnih spletnih dogodkih,
- predavanja in spletna predavanja v sklopu izobraževalnega centra Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije,
- pripravo prevodov različnih dokumentov, deklaracij in smernic,
- pilotni projekt samodejnega podnaslavljanja televizijskih oddaj na Radioteleviziji Slovenija,
- sodelovanje z Inkubatorjem Sežana,
- javno spletno predavanje za uporabnike o cepivih in učinkih cepljenja,
- delavnico Učimo se novih kretenj,
- izobraževanje Preživeti s stalnim zvonjenjem v ušesih ter
- aktivnosti v času mednarodnega tedna gluhih.

Slavnostna akademija ob vpisu SZJ v Ustavo RS; foto: ZDGNS

V okviru programa je organiziran tudi Svetovalni center za gluhe, naglušne, gluhoslepe in osebe s polževim vsadkom, starše ter svojce. Delo poteka individualno z osebnimi pogovori, s pogovori po telefonu, s SMS-sporočanjem, z videotelefonijo in z elektronsko pošto. Vključuje svetovanje, informiranje, diagnosticiranje, korekcijo, učenje, povezovanje s slišočim okoljem, družinsko medicino in usmerjanje ter izdajanje potrdil o usposobljenosti za uporabo tehničnih pripomočkov. Sodeluje se tudi z javnimi službami. Vsi izvajalci uporabljajo slovenski znakovni jezik, tako da pri delu ni potrebna tretja oseba (tolmač). Delo poteka tako, da so želje,

interesi in pravice oseb zares upoštevani.

Tolmačenje – razvoj slovenskega znakovnega jezika

CENTER ZA RAZVOJ SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije od leta 1979 sistematično deluje na področju razvoja in uveljavitve slovenskega znakovnega jezika. Rezultat tega delovanja so izdani priročniki, učbeniki, slovarji in Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika. Kljub sprejetemu zakonu

pa država ne zagotavlja systemskega vira za razvoj slovenskega znakovnega jezika. Zveza omenjeni program izvaja od samega začetka, saj predstavlja bistvo kulture in identitete gluhih oseb. Slovenski znakovni jezik je treba načrtno raziskovati in standardizirati, ker je to temeljno pri prenosu znanja v znakovnem jeziku. Jezik, kakršen je, zadošča predvsem socialnim potrebam, saj je njegova informacijska vrednost nizka. Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika in Konvencija Organizacije združenih narodov o pravicah invalidov izrecno govorita o priznanju, razvoju in standardizaciji znakovnega jezika, vendar ga država, ki je sprejela slovenski znakovni jezik kot jezik v Sloveniji, finančno ne omogoča. Redno mesečno se sestaja skupina gluhih za razvoj slovenskega znakovnega jezika in standardizira kretnje za posamezno besedo. Razvijajo se nova področja besed kretenj, ki do zdaj niso bila raziskana. S tem razširjamo besedni zaklad gluhih ter krepimo kulturno in zgodovinsko zavedanje jezika. Poleg raziskovanja besedišča je treba raziskovati tudi sam jezik z vidika različnih jezikoslovnih prvin. V sodelovanju s primernimi strokovnjaki – jezikoslovci, pisci slovarjev in sodelavci pri razvoju besedišč za posamezna področja ter s strokovnim kadrom za razvoj programske opreme omogočamo delo za jezik, ki je prvi pogoj za sporazumevanje gluhih in za ohranjanje kulturne identitete gluhe skupnosti v družbi.

Uporabniki programa so gluhe in gluhoslepe osebe ter osebe s polzevim vsadkom, uporabniki slovenskega znakovnega jezika, tolmači, učitelji in drugi strokovni delavci, ki pri svojem delu uporabljajo znakovni jezik, poleg omenjenih pa tudi strokovne

izobraževalne institucije gluhih in naglušnih ter združenje tolmačev.

Delo poteka v okviru skupine za razvoj slovenskega znakovnega jezika, ki jo sestavlja sedem članov, od tega je pet gluhih in dve slišišči osebi (certificirani tolmački slovenskega znakovnega jezika in strokovnjakinja s področja le-tega).

Na podlagi izbranega besedišča se dela analizo po regijah ter določi najpogosteje uporabljeno kretnjo, ki se jo standardizira. Poleg tega se zapisuje tudi zgodovino kretenj in njihov izvor. Končni rezultat je produkcija kretenj z različnimi mediji in izdaja priročnikov. Delo se opravlja

v lastnem studiu in z lastno tehnološko opremo ter se sproti snema in pregleduje. Dela se skupinsko in individualno.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je nadaljevala izvajanje dopolnjevanja Slovarja slovenskega znakovnega jezika. Le-ta trenutno vsebuje 23.287 besed in stavkov. V letu 2021 je bilo raziskanih 2.037 novih besed. Pri večini gesel je pri standardni kretnji prikazanih več kretenj, ki se prav tako uporabljajo za ta gesla. Osnovno različico spletnega slovarja slovenskega znakovnega jezika, ki je bila razvita leta 2013, smo skozi leta nadgradili s programom za utrjevanje znanja, z mobilno aplikacijo, s QR-kodami za hitrejši dostop do želenega videoposnetka

in s sintezo govora, ki omogoča razpoznavanje pisane besede, iz katere se programsko modulirata govor in njegovo prepoznavanje, kar omogoča razpoznavanje pogovorne besede. Spletni slovar slovenskega znakovnega jezika je na voljo tudi kot aplikacija Slovar SZJ za uporabo na mobilnih telefonih, ki je nadgrajena z rehabilitacijo, z učnimi vajami, z igro spomin in z branjem knjig v slovenskem znakovnem jeziku. V letu 2021 je bil spletni slovar slovenskega znakovnega jezika moderniziran in prilagojen potrebam uporabnikov. Aplikacija Slovar SZJ je bila dopolnjena z e-knjigami.

V okviru programa smo izvedli tudi:

- redna srečanja skupine gluhih za razvoj slovenskega znakovnega jezika in standardiziranje kretenj za posamezno besedo,
- snemanje, moderiranje, montažo kretenj in učnih primerov ter pripravo za slovar slovenskega znakovnega jezika,
- dopolnjevanje slovarja slovenskega znakovnega jezika z razlago pomena besede, uporabo kretnje, uporabo besede v stavku in v povezavi z mednarodno kretnjo ter oblikovanje učnih primerov,
- dopolnitev in nadgradnjo aplikacije Slovar SZJ,
- subvencionirane tečaje slovenskega znakovnega jezika z verificiranimi izvajalci,
- brezplačne tečaje slovenskega znakovnega jezika za učence, dijake, študente in osebe z okvaro sluha,
- preverjanje znanja po opravljenem tečaju slovenskega znakovnega jezika in pridobitev certifikata o znanju le-tega,
- delavnice o razvoju znakovnega reda slovenskega znakovnega jezika (permanentno izobraževanje),
- delavnice slovenskega znakovnega jezika v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah,
- razvijanje novih besed kretenj, ki do zdaj niso bile raziskane, z namenom razširitve besednega zaklada gluhih ter krepitev kulturnega in zgodovinskega zavedanja jezika,
- razvoj in pripravo testne oblike preverjanja znanja slovenskega znakovnega jezika po sistemu SEJO,

- zbiranje, razvoj in distribucijo jezikovnih virov in tehnologije ter aktualno rabo slovenskega znakovnega jezika,
- začetek prenove učbenikov za poučevanje slovenskega znakovnega jezika,
- tečaje slovenskega znakovnega jezika po Sloveniji v okviru programov ljudskih univerz in drugih organizacij, ki izobražujejo odrasle.

S pomočjo sofinanciranja Ministrstva za kulturo je bila izdana nova (12.) knjiga v slovenskem znakovnem jeziku Vse je v naših rokah. Prav tako smo s sofinanciranjem Ministrstva za kulturo in Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji s slovenskim znakovnim jezikom in s QR-kodo videozapisa slovenskega znakovnega jezika opremili knjige V puščavi, Prijatelja in V deželi belega oblaka.

INFORMATIVNA DEJAVNOST – ZALOŽNIŠTVO

S programom aktivno delujemo na področju založništva in izdajamo vsebinsko pomembne publikacije, ki se dotikajo življenja in dela gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom. Ker so gluhih, naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom javni mediji nedostopni, so podane informacije s specifičnega področja (izobraževanja, zaposlovanja, zakonodaje, vsebinskih področij) pomembne za ozaveščanje in za krepitev identitete. S tem programom ohranjamo identiteto in kulturo gluhe skupnosti ter nadomeščamo podobne javne programe. Informiranje z razvojem, raziskavami in znanstvenimi ugotovitvami na področju gluho-te (gluhi, naglušni, gluhoslepi in osebe s polževim vsadkom), dejavnostmi, povezanimi z njimi (razvoj slovenskega znakovnega jezika, polžev vsadek, gluho-slepota, tehnični pripomočki, tehnologija), in s spremembami v zakonodaji je življenjskega pomena za naše uporabnike.

V letu 2021 smo izdali:

- knjigo Vse je v naših rokah z delno priredbo v slovenski znakovni jezik in z videozapisom slovenskega znakovnega jezika v obliki QR-kode,
- knjigo V deželi belega oblaka z delno priredbo v slovenski znakovni jezik in z videozapisom slovenskega znakovnega jezika v obliki QR-kode,
- knjigo Prijatelja z delno priredbo v slovenski znakovni jezik in z videozapisom slovenskega znakovnega jezika v obliki QR-kode,
- knjigo V puščavi z delno priredbo v slovenski znakovni jezik in z videozapisom slovenskega znakovnega jezika v obliki QR-kode,

KAKO DO NAJBOLJŠE SLUŽBE

28. 9. 2021, ob 17h

PRIJAVITE SE ZDAR

Branko Črešnjič, Dr. Igor Marjan Želenc, Olga Robert Muštrjan, Simona Klanc

Spletni seminar – Kako do najboljše službe; foto: REHA Center

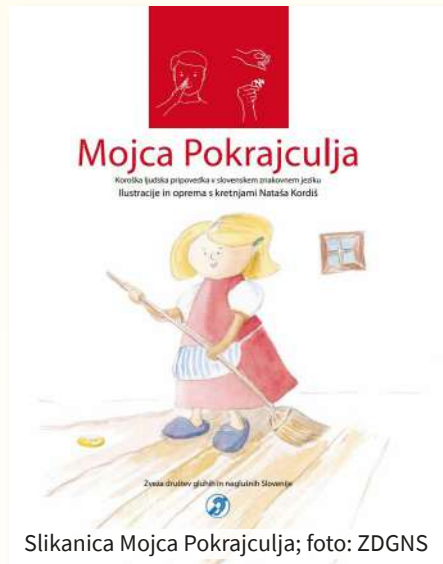
Drugih načrtovanih aktivnosti oziroma izdaj nismo mogli izpeljati zaradi pomanjkanja sredstev.

Upravičenci tega programa so osebe z okvaro sluha: gluhi, naglušni, gluhoslepi in osebe s polževim vsadkom, ki živijo na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Ne glede na včlanjenost v društvo publikacijo prejmejo v društvu ali na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Gradivo pošiljamo tudi vsem javnim in strokovnim institucijam, ki delujejo na področju gluhot.

ORGANIZIRANJE IN IZVEDBA PROGRAMOV ZA OHRANJANJE ZDRAVJA IN REHABILITACIJO V LASTNIH OBJEKTIH

Naši uporabniki v veliki večini živijo v slabih življenjskih razmerah, zato zanje izvajamo dva programa:

Program za ohranjanje zdravja članov oziroma uporabnikov se že vrsto let izvaja v lastnih primereno opremljenih večnamenskih objektih v Kranjski Gori, Piranu, Fiesi in Moravskih Toplicah. Omogoča druženje s sebi enakimi, kar je še posebej pomembno zaradi komunikacijske oviranosti. V domovih se izvajajo tudi različne dejavnosti, kot so posveti, seminarji, usposabljanja, delavnice in likovne kolonije, ter priprave gluhih športnikov pred odhodi na tekmovanja v smislu kompenzacije posledic invalidnosti. Zveza razpolaga z objekti na lokacijah v Kranjski Gori (apartmaji, 26 ležišč), v Piranu (apartmaji, 16 ležišč), v Fiesi (6 ležišč in 3 pomožna ležišča v solastništvu z dvema drugima invalidskima organizacijama ter dve prikolici z 8 ležišči) in v Moravskih Toplicah (apartmaji, 16 ležišč). Skupaj je na voljo 74 ležišč.

Slikanica Mojca Pokrajculja; foto: ZDGNS

V letu 2021 so naši uporabniki v Apartmajski hiši Piran in v Apartmajskih hiši Kranjska Gora uporabili turistične bone, tako da smo kljub protikoronskim ukrepom zabeležili povečanje števila uporabnikov v primerjavi z letom poprej.

Program za ohranjanje zdravja socialno ogroženih gluhih in naglušnih oseb ter njihovih družin smo hoteli izvesti že deseto leto, vendar nam kljub razpisu zaradi ukrepov, povezanih s covidom-19, tega dela programa ni uspelo iz-

vesti. Program omogoča druženje s sebi enakimi, kar je pomembno zaradi komunikacijske oviranosti in predstavlja edino možnost za letovanje socialno ogroženih gluhih, naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom ter njihovih družin. V preteklosti je bil organiziran v petih petdnevni terminih v maju.

Razpis za letovanje vsako leto objavimo v našem glasilu in na spletnih straneh zveze ter ga posredujemo vsem društvom gluhih in naglušnih. Na podlagi razpisa in z upoštevanjem kriterijev novega Pravilnika o ohranjanju zdravja, rehabilitaciji in nastanitveni dejavnosti je bil izdelan prednostni seznam vključenosti uporabnikov v program.

Kriteriji za uporabo so odvisni od namena. Merila za izvajanje programov določajo programi sami, tako na primer v času pred odhodi na športna tekmovanja v objektih potekajo priprave športnikov, ob drugih priložnostih pa filmske, gledališke ali likovne delavnice.

Za počitniške objekte skrbijo štirje oskrbniki, ki delo izvajajo na osnovi pogodbe o sodelovanju. ●

IZ SVETA TIŠINE

EVROPSKA KARTICA UGODNOSTI ZA INVALIDE

Vir: NSIOS

Evropska kartica ugodnosti za invalide; foto: NSIOS

Leta 2021 so urbanisti ocenili fizično dostopnost več kot 40 objektov, vključenih v projekt EU kartica ugodnosti za invalide.

Sodobna družba stremi k temu, da bi bili vsi javni objekti za vse uporabnike dostopni brez ovir. Dostopnost objektov in storitev ni pomembna samo za invalide, saj smo lahko prav vsi v določenem življenjskem obdobju funkcionalno ovirani. S problematiko fizične dostopnosti javnih objektov in javnih prostorov v Sloveniji se že več kot 15 let intenzivno ukvarja Urbanistični inštitut Republike Slovenije (UIRS), ki je partner projekta Izboljšanje dostopnosti blaga in storitev za invalide z EU kartico ugodnosti za invalide, nosilec projekta pa je Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS). UIRS izvaja terensko ocenjevanje dostopnosti javnih objektov, v katerih svoje storitve opravljajo ponudniki ugodnosti za imetnike EU kartice ugodnosti za invalide. Popis opravljajo terenski popisovalci, med katerimi so invalidi in posebej v ta namen izobraženi strokovnjaki s področja urbanizma in arhitekture.

Med ponudnike EU kartice ugodnosti za invalide je doslej vključenih okoli 220 ponudnikov, leta 2021 so urbanisti izbrali in ocenili fizično dostopnost približno 40 objektov v Ljubljani, Celju, Novem mestu, Ajdovščini, Bohinju, Izoli, Piranu, Novi Gorici, Domžalah, Idriji, Kopru, Mariboru, Radovljici, Lescah, Žirovnici in na Jesenicah. Letos načrtujejo ocenjevanje fizične dostopnosti dodatnih 80 objektov po vsej Sloveniji.

Rezultate analiz fizične dostopnosti objektov, kjer so za posamezen objekt ocenjeni vsi kriteriji, ki so zakonsko zahtevani, lahko najdete v spletnem vodniku javnih objektov <https://dostopnost.javniobjekti.si/>. Vodnik imetnikom kartice omogoča, da pridobijo informacije o dostopnosti, preden objekt dejansko obišejo.

Po ocenah Svetovne zdravstvene organizacije je na svetu 650 milijonov invalidnih ljudi. Podoben trend pojavnosti invalidnosti je tudi v Sloveniji, kjer ima status invalida od 160.000 do 170.000 ljudi, kar je okoli 8,5 % vseh prebivalcev. Povedano drugače, vsak dvanajsti slovenski državljan je invalid. Še višji je delež funkcionalno oviranih ljudi, kamor ne sodijo le invalidi. Ocenjujejo, da je funkcionalno oviranih 15 do 20 % dejavnih prebivalcev oziroma 20 do 25 % vseh prebivalcev Evropske unije.

Cilj projekta je povečati število ponudnikov ugodnosti kot tudi imetnikov Evropske kartice ugodnosti za invalide, ki je brezplačna in jo invalidi dobijo na katerikoli od upravnih enot. Brezposelni imetniki EU kartice ugodnosti so med drugim upravičeni tudi do brezplačnega prevoza v medkrajevnem linijskem prevozu potnikov v notranjem cestnem in železniškem prometu. ●

SLOVAR SZJ NA DRUŽBENEM OMREŽJU

Slovar slovenskega znakovnega jezika ima aktivno stran na družbenem omrežju Facebook, kjer si lahko ogledate nove kretnje, ki nastajajo in jih razvijajo v skupini za razvoj slovenskega znakovnega jezika, ki deluje na Inštitutu za razvoj SZJ pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Najdete nas na spletni povezavi www.facebook.com/szjsi.

KULTURNI PROJEKTI ZVEZE DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE V LETU 2021

Anton Petrič; vodja programa Kultura gluhih

Nastopajoči z otroki ob koncu predstave; foto: ZDGNS

Gledališki festival

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je z Medobčinskim društvom gluhih in naglušnih Velenje v velenjskem domu kulture 7. novembra 2021 načrtovala gledališki festival gluhih. Kljub razpisu, pripravam in naporom velenjskega društva zaradi ukrepov za preprečevanje novega koronavirusa festivala nismo mogli izpeljati.

Filmski festival

Zaradi covida-19 se je zmanjšal obseg aktivnosti v društvih, zato ni bilo možno izvesti filmskega festivala, saj v društvih niso mogli posneti novih filmov.

Likovna kolonija gluhih

Izvajalec, ki bi izvedel tridnevni likovno-slikarski dogodek v naravi, ni bil izbran.

Premiera celovečerne gledališke igre

Gledališka skupina Tihe stopinje, ki deluje pod okriljem Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, je junija v ljubljanskem SiTi Teatru premierno uprizorila igro Deček iz džungle v slovenskem znakovnem jeziku.

Zaradi protikoronskih ukrepov, ki so omejevali število gledalcev v zaprtih javnih prostorih, smo se odločili, da bomo predstavo posneli in jo predvajali na Spletni TV.

V predstavi so nastopili Nel Delošto, Boštjan Hren, Zlatka Petrač, Nejc Drekonja, Petra Šiler, Barbara

Čarman, Špela Rotar, Marta Vavpetič, Jelena Bolšedonova in Rok Juršič. V slovenski znakovni jezik jo je priredila Lada Orešnik, za scenografijo in kostume je poskrbela Jelena Bolšedonova, ilustracijo je pripravil Rok Juršič, tolmačili pa so jo Mojca Korenjak, Martin Klepec in Karin Brumen.

Mednarodni dan gluhih

S proslave lanskega mednarodnega dneva gluhih 2021; foto: ZDGNS

Mednarodni dan gluhih je potekal pod sloganom Praznovanje uspešnih gluhih skupnosti. Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana, ki je lani praznovalo 90-letnico delovanja, je v sodelovanju z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije organiziralo slavnostni dogodek v SiTi Teatru v Ljubljani. Slavnostni govornik je bil predsednik državnega zbora Igor Zorčič, ki je pozval k čimprejšnji rešitvi neugodnih razmer gluhih dijakov v rednih šolah, kateri so že prvi šolski dan ostali brez tolmačev.

Dogodek smo v živo prenašali na Spletni TV, da so si ga lahko ogledali tudi tisti, ki se ga zaradi protikoronskih ukrepov niso mogli udeležiti.

Gledališka predstava Zgodbe življenja

V času zaostrenih razmer zaradi covida-19 je gledališka skupina Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Tihe stopinje pod vodstvom režiserke Lade Orešnik pripravila novo gledališko igro v znakovnem jeziku z naslovom Zgodbe življenja, ki komično prikazuje življenje gluhih v zgodovinsko prelomljenih časih zadnjih dvesto let. Prične z obdobjem

Gledališka predstava Decibel-ga; foto: ZDGNS

Franceta Prešerna, popelje nas skozi revolucionarne čase nekdanje Jugoslavije do osamosvojitve Slovenije, skozi samostojnost vse do vpisa znakovnega jezika v ustavo.

Predstava je bila 22. oktobra 2021 v ljubljanskem SiTi Teatru. Nastopili so Nel Delošto, Boštjan Hren, Zlatka Petrač, Nejc Drekonja, Petra Šiler, Marta Vavpetič, Jelena Bolšedonova, Barbara Čarman, Špela Rotar, Andreja Vogrinc in Tina Strel.

Slavnostni dogodek v Cankarjevem domu ob vpisu slovenskega znakovnega jezika v ustavo

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je s posebno prireditvijo v ljubljanskem Cankarjevem domu 28. maja 2021 obeležila 90-letnico delovanja in vpis slovenskega znakovnega jezika v ustavo.

Zbrane na prireditvi z nazivom Od prepovedi do vpisa znakovnega jezika in jezika gluhoslepih v ustavo je nagovoril predsednik državnega zbora Igor Zorčič, ki je poudaril pomen delovanja zveze za celotno družbo.

Med govorniki je bil tudi minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Janez Cigler Kralj. Poudaril je, da je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije reprezentativna invalidska organizacija, ki predstavlja gluhe, naglušne, osebe s polževim vsadkom ter gluhoslepe, vpis znakovnega jezika v ustavo pa je poseben dosežek na področju invalidskega varstva in človekovih pravic.

Predsednik republike Borut Pahor je povedal, da 90 let delovanja Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije sovpada s pomembnim in prelomnim dogodkom – vpisom slovenskega znakovnega jezika v ustavo, ter dodal, da gre za dejanje, ki na predvečer 30. obletnice ustanovitve države in sprejetja slovenske ustave predstavlja dobro sporočilo za celotno skupnost.

Premiera filma 62.a in predstave Decibel-ga

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je decembra v Kinu Šiška organizirala kulturni dogodek z nazivom Osti jarej, ki je bil posvečen slovenskemu znakovnemu jeziku. Ta je od junija letos vpisan v Ustavo Republike Slovenije in s tem priznan kot samostojni in avtohtoni jezik v Sloveniji.

Na dogodku so predstavili dokumentarni film 62.a o razvoju slovenskega znakovnega jezika, ki je materni jezik gluhih. Pretresljive osebne izpovedi v filmu odstirajo, kako je prepoved rabe znakovnega jezika v izobraževanju usodno zaznamovala gluho jezikovno manjšino.

Na odru je premierno zaživela komedija Decibel-ga, v kateri nastopajo tudi gluhi igralci, prav tako pa so predvajali glasbeni videospot Verjemi vase, ki je v celoti dostopen ljudem z izgubo sluha. Osrednje sporočilo zveze je, da si želimo vključujočo družbo oziroma dostopnost na vseh področjih življenja.

Izdaja in predstavitev monografije gluhega slikarja Draga Jermana

Po smrti gluhega slikarja Draga Jermana, ki je življenje posvetil slikanju krajinskih vedut z urbanimi elementi in portretov lokalne arhitekture, je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije zbrala njegova dela in jih predstavila v monografiji z naslovom Drago Jerman, slikar v tišini. Predstavitev monografije je bila 23. marca v sejni dvorani zveze.

Predstavitev monografije slikarja Draga Jermana; foto: RehaCenter Sluh

Medijska kampanja Tudi to je slovenščina

Da bi svoje mesto v družbi našel tudi slovenski znakovni jezik, smo se z Agencijo 101 domislili izvirne ideje. Znakovni jezik je pomemben in za mnoge ključen pri sporazumevanju. Zakaj se ga torej ne bi učili od največjih mojstrov, četudi s plakatov? Ob vpisu uporabe in razvoja znakovnega jezika v ustavo smo se odločili za izvrstno potezo. Za proslavitev tega

Minister za delo Janez Cigler Kralja; foto: ZDGNS

pomembnega mejnika smo ubrali drugačno pot, saj znakovnega jezika na plakatih učijo največji mojstri slovenske besede Primož Trubar, France Prešeren in Ivan Cankar.

Pa še vedno gradim,
Videospot raperja Ževže; foto: ZDGNS su,

Medijska kampanja z videospotom Verjemi vase

Videospot pesmi Verjemi vase reperja Ževže je predstavljen tudi v znakovnem jeziku in dostopen ljudem z izgubo sluha. Pesem izpričuje avtorjev pozitiven pogled na življenje. ●

NEMA USODA SREČE

Franc Vezjak – Frenki Flos

Sprehajam se po gozdu.

Hodim ob potoku.

Opazujem vodo in vijuganje njegove struge.

Predstavljam si šumenje vode,

ki išče pot v dolino.

Gledam drevesa.

Opazujem gibanje listja, vej in krošnje.

A nič ne slišim.

Ne šumenja listja ne piša vetra ne žuborenja potoka.

Sem gluh.

Prikrajšan sem za vse te čute.

Samo moje roke, ustnice, oči

povedati znajo,

kako v sebi vse to čutim.

V srcu čutim srečo.

Srečen sem, da prikrajšan nisem za to,

da le oči vidijo vse to.

Vesel sem

in povedal bi naglas.

Sem gluh.

Toda veselje, radost lahko

s kretnjami rok, ustnicami, očmi

pokažem.

Celemu svetu tako povem,

vesel sem, da živim.

Tudi tako je lepo. ●

ŠPORTNI PROJEKTI ZVEZE DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE V LETU 2021

Anton Petrič; vodja programa Šport gluhih

Mednarodna tekmovanja

Športna zveza gluhih Slovenije je v letu 2021 načrtovala udeležbo na naslednjih tekmovanjih, ki jih je potrdilo predsedstvo na zadnji seji:

Olimpijske igre gluhih

V Caxiasu do Sul v Braziliji naj bi od 5. do 21. decembra 2021 potekale olimpijske igre gluhih, ki so bile zaradi epidemije covid-19 prestavljene na termin od 1. do 15. maja 2022.

Udeleženci svetovnega prvenstva gluhih v atletiki Lublinu; foto: ZDGNS

SVETOVNA PRVENSTVA PO KOLEDARJU

MEDNARODNEGA KOMITEJA ZA ŠPORT GLUHIH

Svetovno prvenstvo v atletiki, Lublin, Poljska, 23.–28. avgust 2021; naknadno uvrščeno v koledar Mednarodnega komiteja za šport gluhih

V Lublinu je med 23. in 28. avgustom potekalo svetovno prvenstvo gluhih v atletiki. Na tekmovanju je nastopilo 290 atletinj in atletov iz 35 držav, ki so se pomerili v 21 atletskih disciplinah v moški konkurenci, v 17 disciplinah v ženski konkurenci ter v mešani štafeti na 400 metrov.

Slovenska odprava se je prvenstva udeležila s ciljem doseči dobre rezultate. Vsi atleti so osvojili 5. mesto v različnih disciplinah – Leja Glojnarich v metu kopja, Tadej Enci v teku na 400 metrov ter Iris Breganski v skoku v višino. Iris je osvojila tudi 9. mesto v skoku v daljino in 6. mesto v sedmerboju. Kljub močni konkurenci so slovenski športniki dosegli zelo dobre rezultate. Tekmovali so v težkih pogojih, saj je med tekmovanjem močno deževalo in pihalo, temperature pa so bile zelo nizke. Iris in Tadej sta mo-

rala biti zaradi mokrih stez in močnega vetra še posebej previdna, saj bi jima lahko spodrsnilo in bi se poškodovala. Tudi dober nastop atletske debitantke Leje veliko obeta. Vsi slovenski atleti so bili odlično pripravljene in so nastop na prvenstvu upravičili z odličnimi rezultati.

EVROPSKA PRVENSTVA PO KOLEDARJU

EVROPSKE ZVEZE ZA ŠPORT GLUHIH

Evropsko prvenstvo gluhih v tenisu, Rodos, Grčija, maj 2021; predstavljeno na novo lokacijo in nov termin: Hersonissos, Grčija, 19.–26. junij 2021

Štirinajsto evropsko prvenstvo gluhih v tenisu je potekalo v Hersonissosu na grškem otoku Kreta. Novega uspeha se je razveselil slovenski gluhi reprezentant Marino Kegl, ki je tekmovanje za naslov najboljšega na stari celini končal na odličnem 3. mestu.

V finalni tekmi za 3. mesto je Marino po treh urah in pol težke borbe pod vročim grškim soncem premagal trdoživnega Breitenbergerja ter postal tretji najboljši gluhi tenisač v Evropi. Čeh Smedek je osvojil zlato, madžarski tenisač Mathe pa srebro.

Marino Kegl, tretji najboljši tenisač na evropskem prvenstvu gluhih v tenisu; foto: ZDGNS

Evropsko prvenstvo gluhih v šahu, Amsterdam, Nizozemska, 8.–22. oktober 2021

Andrej Štrucl je oktobra odpotoval v Amsterdam na tretje evropsko prvenstvo gluhih v šahu v posamični kategoriji. Spremljala sta ga starša, saj ima kombinirano invalidnost. Skupaj s hrvaškimi šahisti so z zagrebškega letališča poleteli na Nizozemsko. Na poti mu je delal družbo vodja hrvaške šahovske

reprezentance gluhih Goran Cechi. Andrej je prvenstvo končal s tremi zmagami in s štirimi porazi ter pristal na skupnem osemnajstem mestu od šestindvajsetih.

EVROPSKI POKALI

Evropski pokal gluhih v kegljanju, Gradec, Avstrija, 24.–26. junij 2021; prestavljen na leto 2022

KONGRESI

Izredni kongres Mednarodnega komiteja za šport gluhih, Istanbul, Turčija ali Kopenhagen, Danska, spomladi 2021; prestavljen na 28.–29. november 2021, Lozana, Švica

Na osnovi sklepa rednega kongresa Mednarodnega komiteja za šport gluhih v italijanski Vercei decembra 2019 je bil v švicarski Lozani sklican izredni kongres, kjer so obravnavali revidirana finančna poročila za obdobje od leta 2013 do 2019, reformne dokumente športa gluhih ter določili organizatorja olimpijskih iger gluhih za leto 2021 (2022). Na seji sekretariata Športne zveze gluhih Slovenije pa smo izbrali delegate na kongresu: Sabino Hmelina, Roberta Žlajpaha in Antona Petriča.

Kongres Evropske zveze za šport gluhih, Kopenhagen, Danska, april 2021; prestavljen na spleto 10. julija 2021

Predsednica Športne zveze gluhih Slovenije Sabina Hmelina in član sekretariata Robert Žlajpah sta se julija 2021 kot delegata udeležila spletnega kongresa Evropske zveze za šport gluhih. Člani izvršnega odbora, med katerimi je bil tudi začasni generalni sekretar Evropske zveze za šport gluhih Anton Petrič, so kongres vodili s sedeža Italijanske športne zveze gluhih. Obravnavali in potrdili so finančno-vsebinska poročila zadnjih dveh let, koledar tekmovalj do leta 2022 ter izvolili Antona Petriča za generalnega sekretarja s polnimi pooblastili.

Kongres Mednarodnega komiteja za šport gluhih, Caxias do Sul, Brazilija, december 2021; prestavljen na maj 2022

Državna prvenstva

Športna zveza gluhih Slovenije je v letu 2021 izvedla naslednja državna prvenstva gluhih v skladu s koledarjem tekmovalj, potrjenim na seji predsedstva:

ŠPORTNA PANOGA	DATUM IZVEDBE	IZVAJALEC IN LOKACIJA
ŠAH – posamično in ekipno tehnični delegat: Anton Petrič; tekmovalci: 21 šahistov	15. maj 2021	DGN Posavja Krško, Šahovski klub Triglav, Krško
BOVLING – posamično/dvojice tehnični delegat: Robert Žlajpah; tekmovalci: 22 moških in 4 ženske	16. oktober 2021	MDG Ljubljana, BK 300, Ljubljana
BOVLING – trojice tehnični delegat: Sabina Hmelina; tekmovalci: 18 moških in 3 ženske	23. oktober 2021	DGN Ljubljana, BK 300, Ljubljana
FUTSAL tehnični delegat: Robert Žlajpah; tekmovalci: 32 nogometašev	9. oktober 2021	DOOS celjske regije, Srednja tehnična šola Celje
BALINANJE – posamično tehnični delegat: Robert Žlajpah; tekmovalci: 22 moških in 10 žensk	29. maj 2021	DGN Južne Primorske, Jadran, Izola
ORIENTACIJSKI TEK – moški in ženske tehnični delegat: Sabina Hmelina; tekmovalci: 15 orientacistov	12. junij 2021	DGN Severne Primorske, Črni vrh nad Idrijo
BALINANJE – dvojice tehnični delegat: Robert Žlajpah; tekmovalci: 20 moških	19. junij 2021	AURIS Kranj, Lokateks Trate, Škofja Loka
ŠPORTNI RIBOLOV tehnični delegat: Anton Petrič; tekmovalci: 24 ribičev	3. julij 2021	DGN Podravja Maribor, ribnik Jelenče pri Pesnici
BALINANJE – ekipno tehnični delegat: Anton Petrič; tekmovalci: 43 balinark in balinarjev	11. september 2021	MDGN Slovenske Konjice, BŠD Balinček, Rogaška Slatina

Po vsakem državnem prvenstvu je tehnični delegat pripravil poročilo. Športna zveza gluhih Slovenije

je za vsako finančno poročilo obračunala dotacijo na osnovi potrjenega finančnega načrta za izvedbo dr-

Prvaki v futsalu 2021, DGN Ljubljana; foto: ZDGNS

AURIS Kranj-najboljša ekipa leta 2020; foto: ZDGNS

žavnih prvenstev v letu 2021 ter jo nakazala društvu-izvajalcu.

Zaradi pandemije covida-19 in nezadostnega števila prijav so bila odpovedana naslednja prvenstva:

- badminton, izvajalec Društvo oseb z izgubo sluha Dolenjske in Bele krajine,
- odbojka, izvajalec Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje,
- odbojka na mivki, izvajalec Društvo gluhih in naglušnih Južne Primorske,
- košarka 3 x 3, izvajalec Košarkarska zveza Slovenije,
- bowling – ženske dvojice in trojice.

Točkovanje uvrstitev društev gluhih in naglušnih Slovenije na državnih prvenstvih v letu 2021

Športna zveza gluhih Slovenije je izvedla točkovanje uvrstitev društev gluhih in naglušnih Slovenije na državnih prvenstvih v letu 2021. Sestavil ga je član sekretariata Robert Žlajpah in o tem poročal članom predsedstva. Po seštetju vseh uvrstitev društev na državnih prvenstvih v različnih športnih panogah in kategorijah je največ točk osvojilo Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih za Go-

Ekipno državno prvenstvo gluhih v balinanju 2021; foto: ZDGNS

renjsko AURIS Kranj, ki bo prejelo plaketo za najuspešnejšo športno sekcijo.

Jadranje gluhih in donacija dveh jadrnic

V maju 2019 so se trije gluhi jadralci vključili v jadranski klub Pirat, kjer se pod vodstvom trenerke Katarine Kerševan aktivno ukvarjajo z jadranjem. Da bi pospešila projekt jadrnanja gluhih, je Športna zveza gluhih Slovenije sodelovala s pobudnikom jadrnanja kot olimpijskega športa za gluhe Poljakom Tomaszem Guminskim, ki je organiziral svetovno prvenstvo gluhih v jadrnanju. Presenetil nas je z nepričakovano donacijo dveh jadrnic, ki nam ju je podaril z namenom, da Slovenija vstopi v novo športno panogo. Nadejamo se, da se bomo prek jadranskega kluba Pirat dogovorili za jadralski kamp, da pridobimo nove jadralce.

Redna seja predsedstva Športne zveze gluhih Slovenije

Decembra 2021 je Športna zveza gluhih Slovenije izpeljala redno sejo predsedstva, ki so se je udeležili predstavniki športne sekcije društev gluhih in naglušnih Slovenije ter člani sekretariata.

Predsednica Sabina Hmelina je poročala o delu v letu 2021 ter opisala izkušnje pri vodenju športne zveze in načrtovanju športnih projektov, ki so bili zaradi pandemije novega koronavirusa močno okrnjeni, saj smo lahko izvedli le državna prvenstva. Le-ta smo izvedli skupaj s sekretariatom Športne zveze gluhih Slovenije, z društvi ter z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije, katerim se zahvaljujemo za strokovno podporo.

Kljub pandemiji je Športna zveza gluhih Slovenije v rednih stikih z lokalnimi društvi gluhih in naglušnih ter z njihovimi vodji športnih sekcij, s katerimi se s pomočjo spletnih aplikacij na daljavo posvetuje o načrtih izvedbe državnih prvenstev.

Prav tako se vodstvo Športne zveze gluhih Slovenije, ki vodi aktivnosti v okviru programa Šport in rekreacija gluhih, redno posvetuje z vodjo le-tega in

skupaj pripravljajo nadaljnje aktivnosti za čas brez ukrepov (prestativte državnih prvenstev, nadaljevanje mednarodnih treningov ...).

Vsem sodelujočim v projektih športno-rekreacijskega programa je bila med pandemijo omogočena

videokomunikacija z vodjo programa in vodstvom Športne zveze gluhih Slovenije, ki so jim lahko svetovali ter pomagali pri urejanju osebnih zadev, pri pripravah individualnih programov in pri nabavi nujno potrebnih pripomočkov. ●

ŠPORTNIKI, KI NAS BODO ZASTOPALI NA POLETNI OLIMPIJADI GLUHIH

mag. Tina Grošelj

Slovenska reprezentanca gluhih na olimpijskih igrah gluhih v Caxiasu do Sul, foto: Matic Dolenc

Štiriindvajseta olimpijada gluhih bo od 1. do 15. maja potekala v Braziliji. V mesto Caxias Do Sul bodo prišli športniki iz vsega sveta. Med pripravami sem se pogovarjala z Marinom Keglom, Tadejem Encijem, Lejo Glojnarič in Iris Breganski, ki nas bodo zastopali v tenisu in v atletiki.

Teniški igralec Marino Kegl je 188 centimetrov visok Prekmurec, ki je gluh od rojstva. Prvič je postal prvak pri dvanajstih letih. Trenira v najuspešnejšem slovenskem klubu ŽTK Maribor. Na zadnjih olimpijskih igrah gluhih v Turčiji leta 2017 je osvojil četrto mesto. Novega uspeha se je razveselil leta 2021, ko je na evropskem prvenstvu v Grčiji osvojil bronasto medaljo. Na letošnje olimpijske igre odhaja kot tretji igralec na svetovni teniški lestvici gluhih.

Tenišac Marino Kegl in trener Darko Kegl, foto: Matic Dolenc

»Motivirata me ljubezen do tenisa in odgovornost do tistih, ki me podpirajo. Po drugi strani pa je to moja služba, ki jo s ponosom opravljam,« je povedal simpatični Prekmurec. Z njim na igre potuje dolgoletni trener in oče Darko Kegl: »Ponosen sem na vsak njegov uspeh. Zmagal je na več kot štiridesetih turnirjih gluhih. Nekaj pokalov ima tudi iz konkurence slišičih ter bronasto medaljo z evropskega prvenstva gluhih. Občudujem njegovo vztrajnost, srčnost in osredotočenost.«

Med njima je posebna vez, ki jo negujeta tako zasebno kot profesionalno: »Najbolj pomembna oseba v mojem življenju je oče, ki je tudi moj glavni trener. Vsak dan preživiva skupaj. Trenirava in potujeva po turnirjih. Deliva si dobro in slabo. Brez njegove brezpogojne ljubezni in predanosti ne bi bil, kjer sem. Zelo se spoštujeva. Čeprav se med nama včasih krešejo iskre, ne moreva drug brez drugega.«

Darko Kegl pojasni, da so bili Marinovi začetki v tenisu težavni: »Zaradi gluhot je imel težave z orientacijo, z eksplozivnostjo, z občutkom za prostor, z ravnotežjem in z razumevanjem navodil. Njegovi aduti so zato postali vid, predvidevanje, opazovanje in intuicija. Danes je Marinova največja prednost, da je zelo inteligenten. Hitro se uči in je popolnoma predan cilju.«

»Gluhota je v tenisu velika ovira,« nadaljuje Darko. »Vsi poznamo rek, da so ovire samo v glavi. In tudi so, dobesedno. Tenis gluhih je v svetovnem merilu zelo razvit in brutalno močan, saj igrajo tudi naglušni s 55-odstotno izgubo sluha po Fowlerju. Marino ima 100-odstotno izgubo sluha in je tretji gluhi tenisač na svetu. Do dvajsetega mesta sta samo dva popolnoma gluha.«

»Zame je največji športni mit, da nam gluhim nič ne manjka. Nikakor ne razumejo, kakšne napore vlagam, da na igrišču izgledam kot slišiči igralci. Moj največji sovražnik je veter. Zanj s trenerjem še nisva našla rešitve,« je iskren Marino.

»Slišiš imamo luksuz, da s pomočjo dražljajev in s sluhom zaznamo smer ter jakost vetra. Na podlagi tega predvidimo smer gibanja žogice. Če gluhi te informacije nima, mora biti bolj pozoren. Veter vpliva tudi na ravnotežje. Če je enakomeren, Marina to ne zmoti. V kolikor spreminja smer in hitrost, pa njegov nadzorni sistem popolnoma odpove in se na igrišču enostavno izgubi,« pojasni trener.

Zadnji mesec priprav pred olimpijskimi igrami simulirata podlago, na kateri se bo odvijal turnir. Uigravata situacije in sestavljata taktične vzorce. Psihološke priprave obsegajo tretjino njunih treningov in se izvajajo skozi vso sezono. To bodo za Marina tretje olimpijske igre: »Ponosen sem, da bom znova zastopal domovino na olimpijskih igrah. Na teh igrah si želim igrati svoj najboljši tenis. Vsak dvoboj bo odločilen. Zato ne podcenjujem nikogar niti se nikogar ne bojim. Z rezultatom se ne obremenjujem. Zavedam pa se, da je od njega odvisna moja prihodnost.«

Iris Breganski je 21-letna članica atletskega kluba Kronos. Najbolj ji je pri srcu tekmovanje v mnogoboju, ker ima veliko disciplin. Med gluhi je prvič nastopila na 4. mladinskem evropskem prvenstvu v Bolgariji ter osvojila dve zlati in eno srebrno medaljo. Na olimpijskih igrah gluhih bo nastopila prvič. Tekmovala bo v mnogoboju, v skoku v višino in v skoku v daljino.

»Atletika me osrečuje, rada skačem, tečem, to me res veseli. Ni mi težko trenirati. Tudi napore rada premagujem. Ljubim ta šport, saj pozitivno vpliva na moje zdravje,« pove Iris.

Iris prihaja iz atletske družine. Njena mama je nedavno postala evropska prvakinja v mnogoboju, mlajši brat pa je prvak v teku na 60 metrov. Iris ima že od malega najraje skok v višino.

»Pogumna je bila, tudi ko smo dvigovali letvico in višino premikali navzgor. Nekateri se ustavijo pred letvico, ona je šla pogumno čeznjo. Potem smo skupaj trenirale. Zadnje leto trenira v skupini mnogobojcev. Trener je profesionalca, specializiran za mnogoboj. Pogoji za trening so zelo dobri, trenira lahko dopoldne in popoldne,« pojasni Irisina mama in spremljevalka na olimpijadi Mojca Breganski.

»To bo za Iris prva olimpijada gluhih. Najprej bo dva dni tekmovala v mnogoboju, kasneje pa v skoku v višino in v daljino. Mnogoboj je zahtevna disciplina. Tekmovanje poteka dva dni. Najprej se spopadejo z ovirami, z višino, s kroglo in s tekom na 200 metrov, naslednji dan pa s skokom v daljino, z metom kopja in s tekom na 800 metrov. Veselim se vsakega njenega uspeha in rezultata. Bili so časi, ko sem jo še prehitela, potem pa je postajala vse boljša in dosegala vedno

Atletinja Iris Breganski, foto: Matic Dolenc

boljše rezultate ter me prehitela. Pri skoku v višino imam še vedno družinski rekord, vendar bom vesela, če me bo premagala in postala družinska nosilka rekorda. Na njenih treningih je prisoten trener, jaz pa sem šla z njo na tekmovanje v mnogoboju. Pred pripravami sem se s trenerjem posetovala, kaj bi lahko dodali, da bi se izboljšala v posameznih disciplinah. Sestavil ji je trening in nekatere stvari delava skupaj, pri drugih pa jo le opazujem, merim njen čas ter ji poskušam pomagati s športnimi in z življenjskimi nasveti. Zaradi gluhoti ima težave z ravnotežjem, ki se jih lahko premaga z vajami, vendar zanje potrebuje več časa. Tehnike se hitro uči, hitro razume, kaj je treba narediti. Pozorno tudi opazuje in s tem kompenzira svoj manko, problem pa je v komunikaciji,« pove Mojca.

Iris, ki je gluha od rojstva, doda: »Ko snamem slušna aparata, ne slišim ničesar, zgolj tišino. Tišino imam rada, saj se ob njej sprostim. Svet zvokov me utruja. Ko sem se udeležila prvega prvenstva gluhih, se nisem mogla z nikomer pogovarjati, saj so vsi kretali. Takrat sem se odločila, da se bom naučila mednarodne kretnje. Moj moto je – nikoli ne obupaj in bodi to, kar si.«

19-letna Leja Glojnarč je vsestranska atletinja, ki najbolj uživa v skoku v višino. V tej disciplini ima najboljše rezultate, čeprav tekmuje tudi v sedmerboju in v metu kopja. Zaradi prirojene izgube sluha je še bolj zagnana in si prizadeva dosežati državne rekorde med slišječimi. Lani je prvič nastopila na svetovnem atletske prvenstvu gluhih na Poljskem. Tekmovala je v metu kopja in osvojila 5. mesto.

»Šport je moj način življenja, atletiko pa obožujem in me osrečuje. Najbolj uživam v skoku v višino. Vsak dan se z vlakom vozim v šolo v Celje. Na vlaku sem ob šestih, kadar imam preduro, pa sem na postaji že ob petih zjutraj. Ker sem gluha, se počutim prikrajšano za običajno življenje in sem sama sebi največji sovražnik. Dajem se v nič in se imam za manjvredno, zato si težko zaupam in težko verjamem, da zmorem.

Metalka kopja Leja Glojnarič, foto: Matic Dolenc

Moj največji strah je, da bom v prihodnosti popolnoma oglušela, saj se moj sluh slabša. Ne glede na to bom vztrajala v športu,« pove na začetku pogovora.

Lejin oče in trener Iztok Glojnarič ob tem doda: »Leja zjutraj ne sliši budilke, zbudi jo brat Anže. Hitro si pripravi kapučino, se umije in že hiti na vlak. Naglušna je od rojstva. V mladosti ni imela večjih težav zaradi naglušnosti, zdaj pa se ji sluh slabša in tudi z aparati slabše sliši. Njena naglušnost se najbolj pozna pri komunikaciji. Včasih se zgodi, da ji kaj govorim, pa gre kar naprej. Pohiteti moram za njo ter jo prijeto za ramo, da se obrne k meni in mi bere z ustnic. Ker se ji sluh slabša, je komunikacija postala otežena. Na olimpijado se psihično pripravljava, saj je z gluhami na tem področju treba delati več, ker so manj samozavestni. Zato moram biti na treningu potrpežljiv, sicer se lahko hitro konča.«

Leja pove, da jo najbolj motivira sestra Nika: »Motivira me zato ker je vztrajna in trmasta. Tudi če se poškoduje, vztraja. Je vrhunska športnica z mnogimi mednarodnimi uspehi. Voljo mi dajejo tudi starši, ki mi stojijo ob strani in me spodbujajo. Ponosna sem nase, da mi je uspelo izpolniti normo za nastop na olimpijskih igrah.«

»Predvsem si želim pokazati, kaj zmorem in znam. Moj prvi cilj je uvrstitev v finale. Tam je vse mogoče, tudi medalja. Vendar o tem ne govorim naglas. Pri napovedih želiva s trenerjem ostati skromna. Moj moto je, da je treba v življenju uživati.«

Spoznajte še najhitrejšega gluhega Slovenca. 28-letni Tadej Enci pravi, da je za njegove uspehe najbolj zaslužna družina, ki mu od atletskih začetkov stoji ob strani, njegov dolgoletni trener Gregor Doberšek pa doda, da ima Tadej vse značilnosti vrhunskega športnika, med katerimi so disciplina, predanost, vztrajnost in motiviranost. Med njegove najboljše rezultate spadata leta 2016 osvojeni naslov dvoranskega evropskega prvaka v teku na 400 metrov med gluhami in tretje mesto na dvoranskem državnem prvenstvu članov v teku na 400 metrov. S tem je postal prvi gluhi atlet z bronasto medaljo, osvojeno med slišječimi.

»Z zaposlitvijo v državni upravi kot vrhunski športnik invalid se mi je uresničila dolgoletna želja. Pred tem sem vsak dan hodil v službo in imel naporne treninge, kar je bilo zelo zahtevno. Zdaj se lahko popolnoma posvetim atletiki, kar so sanje vsakega vrhunskega športnika,« pove Tadej.

Gregor pojasni, kako velika ovira je gluhoti v atletiki: »Gluhoti je velika težava pri dojemljanju ritma ter pri izvedbi in načrtovanju treninga. Dejstvo pa je, da je Tadej sistematičen, organiziran, motiviran in da je njegov cilj zelo jasen.«

Tadej doda, da brez slušnih aparatov vlada popolna tišina ter da je gluhoti ena najtežjih oblik invalidnosti: »Predvsem v času šolanja sem imel veliko težav, a sem ga kljub temu uspešno zaključil.«

Simpatični Velenjčan je po izobrazbi inženir mehatronike, zasnoval pa je tudi štartno lučko, ki zvočni signal pretvarja v svetlobnega ter osebam z izgubo sluha omogoča enakovreden start. Najbolj ga motivirajo dobri športni rezultati, saj ga spodbujajo, da je še boljši in teče še hitreje.

»Zastopanje slovenskih barv na olimpijskih igrah gluhih je zame velika čast in hkrati uresničitev športnih sanj. Želim odteči osebni rekord. Bomo videli, kako se bo razpletlo. Če bom dal vse od sebe, si na koncu nimam kaj očitati.«

»Tadej je v letih, kar sva skupaj, dosegel ogromno in želim mu karseda dober rezultat. Da bo to pika na i, da bo zadovoljen ter da mu bo ta rezultat popotnica za nadaljnje življenje,« o pričakovanjih glede uvrstitve pove trener.

»Ni pomembno, kolikokrat padeš, le da se pobežeš in greš naprej. Če si nekaj resnično želiš, ti bo nekoč tudi uspelo. Moj moto je, da ni nič nemogoče,« doda Tadej.

Medijska ekipa Spletne TV odhaja na olimpijado, od koder se vam bomo redno javljali z novicami o rezultatih naših športnikov. Vabimo vas, da nas spremljate na www.spletnatv.si.

Atlet Tadej Enci, foto: Matic Ritonja

ZDGNS

Slovar SZJ

Slovar slovenskega znakovnega jezika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je na voljo tudi kot brezplačna mobilna aplikacija.

✓ Iskalnik

Iskanje videoposnetkov po besedah ali besednih zvezah.

✓ Govor

Iskanje videoposnetkov s pomočjo govora.

✓ Kategorije

Iskanje videoposnetkov po kategorijah, tematskih sklopih, pravljicah, mednarodnih kretnjah in učnih primerih.

✓ Kviz

Opravljanje kvizov za utrditev znanja pisane besede in znakovnega jezika.

✓ QR

Čitalec QR-kod za ogled videoposnetkov SZJ.

✓ Gluhoslepi

Prilagoditev kontrasta in velikosti pisave za gluhoslepe.

UPORABA ZNAKOVNEGA JEZIKA PRI POUKU TUJEGA JEZIKA

✎ Kristina Mlinarič

S pomočjo znakovnega jezika do učenja tujih jezikov za gluhe; foto: handirect.fr

Po desetletju poučevanja tujega jezika v razredu gluhih in naglušnih učencev, med njimi tudi učencev s polževim vsadkom (v nadaljevanju PV), sem v preteklem šolskem letu pri pouku prvič izkusila sodelovanje s tolmačem slovenskega znakovnega jezika (v nadaljevanju tolmač). Ob tem poudarjam, da gre pri naših uporabnikih PV za učence, ki imajo dodatne težave, ki s PV sicer imajo zaznavo, slušnega razlikovanja pa ne zmorejo oziroma ga zmorejo le delno.

Za uspešno vključitev tolmača v šolski prostor je v prvi vrsti potrebna skrbna in temeljita priprava na ravni organizacije šole. Tako z učitelji kot s tolmači je potrebno natančno doreči način in cilje uvedbe ter časovno opredeliti sprotno spremljanje in evalvacijo, tako uspešnosti sodelovanja med tolmačem in učiteljem ter odziv učencev kot tudi same uporabe znakovnega jezika. Ob tem je treba upoštevati sestavo oddelkov, kamor vključimo tolmača, saj se način sodelovanja med tolmačem in učiteljem razlikuje

glede na to, kakšna oziroma kolikšna je okvara sluha pri učencih ter kakšne vrste slušnih pripomočkov uporabljajo.

Vključitev tolmača v pouk tujega jezika ocenjujem kot velik potencial, v prvi vrsti za učence, obenem pa tudi za tolmača in za učitelja. Za uspešen izkoristek tega potenciala je potrebno premišljeno in skrbno načrtovanje posameznih učnih vsebin oziroma učnih ur, nujna pa je tudi temeljita priprava tolmača, učitelja ter učencev na sodelovanje.

Dejavniki, ki vplivajo na uspešno vključitev tolmača v pouk tujega jezika, so:

Ustrezna prostorska razporeditev učitelja, tolmača in učencev

Velik izziv pri uporabi znakovnega jezika se pojavi, ko je v razredu kombinacija naglušnih in gluhih učencev oziroma uspešno in manj uspešno govorno rehabilitiranih učencev. Pojavi se namreč vprašanje, kako uporabiti znakovni jezik, tako da naglušni ozi-

roma govorno bolje rehabilitirani učenci ohranijo govor in željo po njem ter skušajo samostojno slediti govoru učitelja tujega jezika in se le izjemoma poslužiti tolmača in kretnje. Kar je namreč za gluhega učenca velika pridobitev, je lahko za naglušnega učenca oziroma učenca s PV velika izguba.

Navajam primer: v razredu imamo kombinacijo gluhih učencev brez PV, naglušnih učencev s slušnimi aparati in učencev s PV. Gluhi učenci potrebujejo tolmača, naglušni učenci sledijo pouku samostojno, učencem s PV pa je potrebno ob pričetku pojasniti, kako slediti učitelju in kdaj ter na kakšen način se poslužiti tolmača. Učence je smiselno prostorsko razporediti tako, da je tolmač viden gluhim učencem, ni pa neposredno v vidnem polju učencev s PV. Linija manjšega napora je namreč zelo vabljiva in učenci, ki se sicer trudijo z govorom, lahko pričnejo z intenzivnejšo uporabo znakovnega jezika in na ta način govor opuščajo, posledično pa se v govoru počutijo manj domače in ga lahko postopoma popolnoma opustijo. Zato je potrebno poskrbeti, da v prvi vrsti skušajo slediti učitelju in se tolmača poslužijo, le ko je to nujno potrebno. Smiselno je določiti tudi število poskusov za uspešno komunikacijo pred uporabo znakovnega jezika.

Optimalna časovna in vsebinska vključitev tolmača v pouk

Vredno je razmisliti o tem, ali je prisotnost tolmača nujna v 100-odstotnem obsegu učnih ur. V omenjenem primeru je bil tolmač prisoten v obsegu 66 odstotkov učnih ur (od treh ur tedensko je bil vključen dve uri), kar se je izkazalo za zelo pozitivno. V času učnih ur brez tolmača so učenci aktivneje sodelovali. Učne ure so bile namreč načrtovane tako, da so učenci ob pomoči tolmača spoznavali nove vsebine, učne ure brez tolmača pa so bile namenjene ponavljanju in utrjevanju. Učenci so ponavljali in utrjevali na način, ki jim je bil znan in domač z ur, ko je bil tolmač prisoten. Vlogo tolmača so med temi urami pogosto prevzeli učenci s PV, kar je imelo pozitivne učinke na več ravneh. Učenci so ves čas aktivno uporabljali govor, tudi v relaciji do gluhih učencev, saj je učitelj le na ta način lahko sledil povedanemu. Vloga tolmača je pozitivno vplivala na samozavest učencev. Odsotnost tolmača je hkrati omogočila gluhim učencem, da so se samostojno preizkusili v komunikaciji z učiteljem in v razumevanju obravnavane snovi. Ker so bili pri tem uspešni, je njihova notranja motivacija za sodelovanje pri pouku in za učenje tujega jezika vidno naraščala. Med njimi se je pojavila zdrava tekmovalnost, ki pa se ni odražala zgolj v želji, da bi bili

pri odgovorih in pravilnosti povedanega prvi, ampak tudi v medsebojni pomoči in spodbujanju. Želeli so si uspeha drugih in zato so gluhi učenci drug drugemu pogosto pojasnili pot do rešitve na način, ki se ga učitelj sam ne bi domislil.

Timsko sodelovanje med tolmačem in učiteljem v pravem pomenu besede

Cilj vključitve tolmača ni zgolj tolmačenje učiteljeve razlage ter učenčevih vprašanj in odzivov, temveč v kombinaciji treh jezikov (slovenskega, slovenskega znakovnega in tujega jezika) krepiti razumevanje sliščnega sveta za učence ter sveta gluhih za tolmača in učitelja. S pomočjo tega razumevanja je lažje iskati poti do usvajanja ciljev učnega načrta, določiti vsebine, ki potrebujejo več poudarka, in prepoznati tiste, ki so zaradi skromnejšega besednega zaklada ter slabšega razumevanja jezikovnih struktur slovenskega jezika za gluhe učence v tujem jeziku nerazumljive in posledično prezahtevne.

Potrebna je torej priprava na posamezne učne ure v obliki pogovora o načrtovani temi z vidika razumevanja gluhih. Zelo koristno je pregledati slovenske besede, ki jih uporabimo za prevod angleških izrazov. Na eni strani poskrbimo, da večino besed, ki jih uporabimo, učenci poznajo, a hkrati dodamo tudi nove besede, s katerimi širijo svoje besedišče v maternem jeziku. Tudi tukaj so lahko učenci s PV v veliko pomoč, in sicer pri izbiri slovenskih besed. Učitelj jim lahko ponudi več sopomenk in skupaj izberejo njim primernejšo oziroma bolj razumljivo besedo. S tem jih znova spodbudimo k aktivnemu sodelovanju in uporabi govora ter jim omogočimo dvig samozavesti. Pri izbiri besed pa na drugi strani sodeluje tudi tolmač, ki pozna kretnje za posamezne besede in lahko izloči besede, katerih kretnje ne odražajo v celoti pomena, ki si ga za prevod želimo. Nabor besed ohranjamo ne le skozi posamezno šolsko leto, temveč tudi med šolskimi leti. Učencem na ta način omogočimo, da začutijo, kako se znanje jezika nadgrajuje in da uporabnost besed ni omejena le na posamezno učno vsebino oziroma šolsko leto.

Vse omenjeno sicer zahteva več časa za pripravo, ki pa se obrestuje oziroma povrne, saj učenci potrebujejo manj vnovičnih pojasnjevanj in utrjevanja, obravnavane teme pa si zapomnijo dlje.

Medpredmetno povezovanje pri določenih učnih vsebinah

Medpredmetno povezovanje je zelo dobrodošlo pri vseh učencih, pri učencih s posebnimi potrebami pa je zaradi njihovih učnih posebnosti ter velike po-

Učenje z rabo slovenskega znakovnega jezika; foto: delo.si

trebe po ponavljanju in utrjevanju nujno. Učne vsebine in z njimi nabor slovenskih besed, ki se ponavljajo pri različnih predmetih z različnimi učitelji, omogočijo učencem boljše razumevanje in daljše pomnjenje. Nenazadnje pa delujejo v prid tako učencem kot učiteljem, saj uspešnost učencev učitelji pogosto doživljamo kot lastno uspešnost. Tolmač je lahko v primeru medpredmetnega povezovanja v veliko pomoč predvsem pri naboru besed, saj se učitelji glede tega težko v celoti poenotijo. Tolmač, ki je prisoten pri večini ur, lahko hitro opozori na uporabo drugačne besede (sinonima), ki so jo učenci srečali pri drugem predmetu, oziroma pojasni neko besedo s pomočjo učne vsebine, ki jo je učencem predstavil drug predmetni učitelj.

Zelo dobrodošla je medpredmetna povezava s predmetom slovenščine. Skozi učenje angleščine se lahko ob ustreznem načrtovanju širi in utrjuje ne le besedišče v maternem jeziku, temveč tudi njegove posamezne slovnične vsebine. Učenci prav tako spoznavajo, kako se jeziki med seboj razlikujejo, in hitro ugotovijo, da je angleški jezik v primerjavi s slovenskim veliko enostavnejši, predvsem na področju slovnične (ima samo ednino in množino, ne pozna sklanjatev ter vikanja, tudi pri spreganju je neprimerno skromnejši; na drugi strani ima sicer kopico nepravilnih glagolov, ki pa so zaključena celota in brez izjem sledijo enostavnim pravilom uporabe).

Gluhe učence tako pogosto fascinira, da se samostalniki (npr. car = avto) skozi uporabo v povedih ne spreminjajo in jim ne dodajamo končnic, enako velja tudi za vse daljše pridevnike (npr. beautiful = lep, difficult = zahteven, dangerous = nevaren). Slovenščina v tem primeru postreže s precejšnjo paleto dodatnih končnic, ki so za gluhe učence izjemno zahtevne. Kar se namreč polnočuten otrok v otroštvu nauči zgolj s poslušanjem govora, se mora gluhi otrok naučiti na pamet. Ker pa je kombinacij spreganja in sklanjanja neskončno, so napake pri uporabi za gluhe učence neizbežne. Kljub temu pa lahko učencem ob dejstvu, da uporabljajo tako zahteven jezik, kot je slovenščina, raste samozavest in spoštovanje do materne jezika.

Medpredmetne povezave so možne pri vsakem predmetu, zahtevajo le pripravljenost na sodelovanje med predmetnimi učitelji ter skrbno načrtovanje.

Kot vsako sodelovanje je tudi uspešnost sodelovanja med učiteljem in tolmačem slovenskega znakovnega jezika odvisna od odprtosti, zaupanja in zavzetosti, ki jo sodelujoča učitelja vložita v proces priprave. Vključitev tolmača sicer lahko vidimo kot dodatno delo in obremenitev, lahko pa jo vidimo kot priložnost za izboljšanje razredne klime, povečanje uspešnosti učencev in nas samih ter kot osebno rast. Sama sem izbrala slednje, kar toplo priporočam. ●

PRIJAVA NA SMS-OBVESTILA

S kratkimi telefonskimi obvestili želi Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije obveščati uporabnike o izrednih dogodkih, novicah in ukrepih, ki so pomembni zanje.

Prejemanje SMS-obvestil je za uporabnike brezplačno.

Podatki o uporabniku – ime in priimek *

Mobilna tel. številka
(vpisati brez presledkov in ločil) *

* zahtevani podatki

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije (v nadaljevanju: izvajalec) se zavezuje, da bo skrbno varovala osebne podatke uporabnikov, pridobljene ob prijavi v sistem za obveščanje. Podatki se bodo zbirali, pridobivali, hranili in obdelovali izključno za namene obveščanja o izrednih dogodkih in o dogodkih, povezanih z aktivnostmi izvajalca.

Podatki so varovani v skladu z zahtevami zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in zakona, ki ureja elektronsko poslovanje ter elektronski podpis. Izvajalec se zavezuje, da bo zbrane podatke hranil le toliko časa, kot je potrebno za dosego namena, zaradi katerega so bili zbrani.

Uporabnik v postopku registracije posreduje zahtevane osebne podatke. Vsak uporabnik samostojno odgovarja za vsebine, ki jih vpiše ob spletni

prijavi. Uporabnik potrjuje, da je bil pred registracijo ustrezno seznanjen z obsegom in namenom obdelave osebnih podatkov, ki jih je posredoval ob registraciji. Uporabnik ob registraciji podaja osebno privolitve, da lahko izvajalec obdeluje osebne podatke, ki jih uporabnik posreduje ob prijavi v sistem za obveščanje.

Izvajalec se zavezuje, da osebnih podatkov in kontaktnih informacij uporabnikov ne bo uporabljal v druge namene ter jih brez izrecnega dovoljenja uporabnika, razen če bi to zahtevala veljavna zakonodaja, ne bo razkril tretjim osebam. V času upravljanja z osebnimi podatki ima posameznik v skladu z veljavno zakonodajo možnost vpogleda, prepisa, kopiranja, dopolnitve, popravkov, blokiranja in izbrisa osebnih podatkov v zbirki podatkov. Izvajalec bo pridobljene podatke varoval in preprečeval njihovo zlorabo. Osebne podatke lahko izvajalec uporablja do preklica prijave.

Izpolnjeni obrazec pošljite na naslov:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

Drenikova 24

1000 Ljubljana

ali

po telefaksu: 01 500 15 22

Kraj in datum:

Podpis uporabnika:

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih za Gorenjsko **AURIS Kranj**

Najbolj športno društvo v Sloveniji

✎ Boris Horvat Tihi

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj je že tretjič zapored osvojilo priznanje za najbolj športno društvo v Sloveniji, kar se je verjetno zgodilo prvič v dolgoletni zgodovini organiziranega delovanja na področju športa gluhih. Priznanje smo prejeli na prireditvi Športne zveze gluhih Slovenije v SiTi teatru v Ljubljani, kjer je priznanje za najboljšo športnico ter dobre rezultate v atletiki na domačih in na mednarodnih tekmovanjih dobila tudi članica našega društva Iris Breganski. V imenu vseh športnikov je priznanje prevzel predsednik športne sekcije društva AURIS Stanko Mur.

Podelitve se je udeležila večina naših športnikov iz številnih gorenjskih občin – Kranja, Tržiča, Škofje Loke, Jesenic, Radovljice, Bleda, Žiri in Medvod, kar

kaže na plodno delovanje na celotnem območju, kjer poteka društvena dejavnost.

Naj naštejem prejemnike medalj v letu 2021: Milena Roblek, Maja Šušteršič, Milena Reichard, Polona Kopina, Alenka Dobnikar, Simona Rebernik, Boris Nadižar, Franci Šušteršič, Boris Horvat, Andrej Filipič, Zvonko Polak, Mirko Reichard, Marko Dragoš, Stanko Mur, Anton Mohorč in mnogi drugi, ki so s svojimi rezultati pripomogli k točkovanju za končno uvrstitev na prvo mesto.

Za uspešno športno ekipo vedno stoji uspešno vodstvo, ki poskrbi za nujne zadeve, brez katerih ni uspehov. Tudi v našem primeru je tako, zato je prav, da omenimo strokovno ekipo, ki jo sestavljajo sekretarka Zlata Crljenko ter strokovni sodelavki Urša Cimperšek in Martina Košir, ki učinkovito poskrbijo za koordinacijo treningov in tekmovanj ter za medijsko promocijo naših uspehov.

Uspešna ekipa ima tudi zveste navijače, podpornike in simpatizerje, ki nas vedno znova motivirajo za nove uspehe na državnih prvenstvih.

Svečana podelitev prestižnega, že tretjega, priznanja za najbolj športno društvo v Sloveniji bo z zlatimi črkami zapisana v dolgoletno zgodovino našega društva. Osvojena plaketa je že na častnem mestu v društvenih prostorih, v dneh po podelitvi pa smo prejeli tudi številne čestitke županov, sponzorjev ter podpornikov z Gorenjske in iz vse Slovenije, kar nas navdaja s ponosom in s hvaležnostjo. Hvala vsem. ●

Člani najšportnega društva; foto: Spletna TV

Društvu gluhih in naglušnih **Podravja Maribor**

Pogumno naprej

✎ Mira Meš Pivec

Po živahnem in stresnem dogajanju ob koncu preteklega leta je januar videti precej puščoben. V tem mesecu bi lahko čas porabili za načrtovanje aktivnosti, uresničevanje novoletnih zaobljub ter postavljanje novih ciljev.

Pomemben mejnik delovanja društva je nadgradnja spletnega mesta in digitalnih vsebin, da bodo

dostopne tudi tistim, ki se ne morejo udeležiti dogodkov ali si jih želijo znova ogledati.

Dejstvo, da je pred nami dvanajst nepopisanih mesecev, pri marsikom vzbudi motivacijo in prijetne občutke. Da ob skoku v novo leto ne bi pristali na pretrdih tleh, je pomembno, da vzpostavimo dnevne rutine za prijetno počutje. Dobra organizacija časa,

Srečanje članic društva ob "dnevu žena"; foto: Mira Meš Pivec

urejena in zdrava prehrana ter gibanje na svežem zraku bodo k temu zagotovo pripomogli.

Začetek leta je tisti čas, ko na steno obesimo nov koledar, vanj vnesemo pomembne datume ter začnemo upati na toplejše in svetlejše dni.

Decembra smo se bržkone preobjedli sladkih dobrot, kar se nam pozna na splošnem počutju in zdravju. Poskrbimo, da bomo na začetku leta v prehrano vnesli čim več lokalno pridelanih živil, bogatih z vitamini in minerali, ki bodo naše telo oskrbela z energijo za prihajajoče izzive.

Udeleženci skupščine društva; foto: Mira Meš Pivec

V naših posebnih socialnih programih bomo tudi letos sledili nalogam v statutu in poslanstvu društva z zastopanjem pravic na vseh nivojih delovanja ter skrbi za aktivno in zdravo življenje oseb z izgubo sluha.

Da bo začetek leta 2022 nadvse prijeten, vas v Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor vabimo, da se nam pridružite na novih aktivnostih in dogodkih.

Peti val epidemije covid-19 je zaznamoval prve delovne tedne novega leta po vsem svetu in v našem

društvu. Trudimo se zagotavljati kakovostno vsebino, poskrbeti za prepoznavnost in promocijo ter vas pritegniti k še boljšem sodelovanju.

Vse naše načrtovane aktivnosti so objavljene na Facebooku <https://www.facebook.com/dgnp.maribor>, na spletni strani <https://www.dgnp-mb.si/> ter v glasilu Naš glas, ki izide vsaka dva meseca. Pomoč in svetovanje potekata v času uradnih ur društva vsak ponedeljek od 9. do 12. ure in ob sredah od 16. do 18. ure.

Aktivno sodelovanje članov na predavanju; foto: Mira Meš Pivec

Življenje je sestavljeno iz vzponov in padcev, če to želimo ali ne, bodisi na osebni ali na splošni ravni. Vsak ima svoje želje, cilje in zastavljeno pot, po kateri gre.

Novo leto nam da iskro navdušenja, želimo si začeti znova, znova poskusiti, se še bolj truditi in biti boljši. Je nov začetek in čas, ko razmišljamo o stvareh, ki jih želimo doseči.

Člani društva med predavanjem; foto: Mira Meš Pivec

Ob tej priložnosti bi še enkrat voščili vse dobro našim članom in bralcem naših vsebin ter se zahvalili za vaše spremljanje, všečkanje in deljenje.

Naj bo leto 2022 predvsem zdravo, polno ljubezni, upanja, uspehov, zadovoljstva in uresničevanja ciljev ter odkrivanja novih sanj. ●

Moj hobi v pokoju – izdelava slik iz kristalčkov

📷 Zdenka Otorepec

Med izdelovanjem slike; foto: osebni arhiv

Z upokojitvijo se življenje ne konča, temveč se za mnoge šele začne. Tudi sama sem takega mnenja. Z aktivnim življenjskim slogom in s pozitivno naravnostjo so tudi leta po upokojitvi lahko najlepša.

To je čas, ko se lahko posvetimo hobijem, za katere prej nismo imeli časa, sodobna tehnologija in svetovni splet pa sta nam pri tem lahko v veliko pomoč. Tako sem med deskanjem po spletu naletela na slikanje s kristalčki, ki me je navdušilo. Hitro sem naročila material, ki sem ga potrebovala, in nestrpno čakala, kdaj bo pošiljka prispela na moj naslov.

Za naročilo v spletni trgovini je treba imeti kreditno kartico in elektronsko pošto, da lahko spremljamo, kaj se z njim dogaja, saj nas trgovina o vsem sproti obvešča. Ker je bila pošiljka s Kitajske, je trajalo cel mesec, da sem jo prejela. Med tem sem se poučila o tehniki in o ravnanju s pripomočki.

Slikanje s kristalčki je umetniška tehnika, pri kateri na lepljiv narisani vzorec lepimo drobne svetleče kamenčke. Ko končamo, se nam razkrije svetleča podoba, postopek pa je tak, kot bi hkrati izdelovali mozaik in vezli.

Naredila sem že nekaj različno velikih slik in zelo sem zadovoljna s svojim delom, saj z njim krepim gibalne in miselne sposobnosti. Vesela sem, ko vidim, da nastaja nova slika, za katero potrebujem nekaj dni ali ves mesec, odvisno od tega, kako velika je.

Slike mi veliko pomenijo, saj sem vanje vložila veliko truda, zato že razmišljam, komu jih bom podarila ali jih celo prodala. ●

Državno prvenstvo gluhih v šahu

📷 Franc Perkovič

Bronasti mariborski šahisti; foto: DGN Podravja

Društvo gluhih in naglušnih Pomurja je sredi februarja v hotelu Zvezda v Murski Soboti organiziralo ekipno in posamično državno prvenstvo v šahu.

Najprej sta potekali otvoritev tekmovanja in razlaga pravil, nato pa se je začelo tekmovanje posameznikov, ki mu je sledilo ekipno tekmovanje.

Prvenstva se je udeležilo osemnajst posameznikov in šest ekip društev gluhih in naglušnih Slovenije. Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor so zastopali Srečko Pihler, Milan Kotnik, Milan Kolarič in Franc Perkovič ter Roman Perkovič kot trener in fotograf.

Tekmovalci našega društva so ekipno osvojili odlično 3. mesto in se izvrstno odrezali tudi v posamični konkurenci – Milan Kotnik je osvojil 5. mesto, Srečko Pihler 6. mesto, Franc Perkovič 9. mesto in Milan Kolarič 15. mesto. Vsem skupaj iskreno čestitamo.

Zaključku tekmovalnega dela sta sledila podelitev medalj in pokalov ter zasluženo skupno kosilo.

Iskrene čestitke tudi organizatorju za uspešno izvedeno tekmovanje. ●

Izbirni turnir v šahu

📷 Mira Meš Pivec

Šahisti med igro; foto: Mira Meš Pivec

Sredi februarja je v prostorih Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor potekal izbirni šahovski turnir.

Z izvajanjem turnirjev za gluhe in naglušne se v društvu tradicionalno ukvarjajo že od začetka delovanja. Večinoma organizirajo pospešene enodnevne turnirje.

Sekretar društva Milan Kotnik je zagotovil, da so treningi šahistov prek javnega razpisa za letni program športa vsako leto sofinancirani s strani Mestne občine Maribor. S tem so našim šahistom omogočeni pogoji za redne treninge. Prepričani smo, da so njihovi odlični rezultati na državnih tekmovanjih prav plod rednih treningov.

Letos se nam je v vlogi trenerja pridružil Roman Perkovič, ki je prav tako igral na turnirju in dosegel najboljši rezultat. Šahiste je pozdravila tudi predsednica društva Ernestina Savski in jim zaželela čim več dobrih potez.

REZULTATI:

1. Roman Perkovič, Franc Perkovič
2. Srečko Pihler
3. Milan Kotnik in Marjan Šeško
5. Milan Kolarič
6. Albin Tramšek

Iskrene čestitke vsem tekmovalcem! ●

Državno prvenstvo invalidov v veleslalomu

📷 Mira Meš Pivec

Sredi februarja je na smučišču Poseka na Ravnah na Koroškem pod okriljem Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenskega paralimpijskega komiteja potekalo državno prvenstvo invalidov v veleslalomu.

Smučišče Poseka je namenjeno rekreativnemu in tekmovalnemu smučanju ter ima kljub muhastim in suhim zimam vedno dovolj snega. Je tudi matično

smučišče Alpskega smučarskega kluba Fužinar in ima homologacijo FIS za slalom.

Smučanje je slovenski nacionalni šport, ki se ga redno udeležujejo tudi športniki z izgubo sluha. V našem društvu jim že vrsto let omogočamo udeležbo na športnih tekmovanjih, pripravah in na treningih. Za mariborske gluhe smučarje ni ovir, ki jih ne bi mogli premostiti.

Najmlajša smučarka Kaja Debevec; foto: Mira Meš Pivec

Obetavni mladi gluhi smučarji iz Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor so tudi letos dobili priložnost, da se udeležijo državnega prvenstva in uresničijo svoje sanje. Enajsti februar je bil za naše smučarke in smučarje izjemen dan. Dan ponosna, da tudi gluhe osebe lahko pišejo čudovite zgodbe s smučarskih strmin.

Mlada smučarka Kaja Debevec je častno zastopala gluhe invalide in dosegla odlično 2. mesto v ženski konkurenci. Prejela je tudi osebno priznanje za po-

Jaka Debevec, Robert Debevec in Andrej Vivod; foto: Mira Meš Pivec

gumno mlado smučarko. Barve našega društva so zastopali še smučarski asi Jaka Debevec, Robert Debevec in Andrej Vivod. Jaka Debevec je prejel posebno priznanje za pogumnega mladega smučarja.

Rezultati

ŽENSKE

Kaja Debevec 2. mesto

MOŠKI

Robert Debevec 1. mesto

Jaka Debevec 2. mesto

Andrej Vivod 3. mesto

Tekmovalkam in tekmovalcem iskreno čestitamo! Ponosni smo na njih.

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin **Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče**

Gregorjevo

📷📸: Nevenka Hrovat

Dvanajstega marca praznujemo Gregorjevo, dan, ko se ptički ženijo. Naše babice in prababice bi znale povedati, kaj je nekoč pomenil ta dan. Povezan je bil z daljšimi dnevi, ki so s seboj prinesli več svetlobe, zato so lahko ljudje dlje časa opravljali delo pri naravni svetlobi.

Turistično društvo Slovenske Konjice nas je povabilo k sodelovanju pri izdelavi gregorčkov, ki pa jih tokrat nismo spuščali po Dravinji, temveč smo jih postavili na ogled na ploščadi pri mostu s konji ob Fontani za dve ptici. Naše društvo se je predstavilo z gregorčkom, ki ga je izdelala članica Nina Jeranko. ●

Člani društva z gregorčki

Materinski dan

📷: Nevenka Hrovat

Petindvajseti marec je materinski dan, praznik, posvečen vsem materam. Navada je, da jim podarimo kakšno malenkost, da jim pokažemo, kako jih cenimo in jih imamo radi.

Ste že slišali rek, ki pravi, da ni večje ljubezni od tiste med materjo in otrokom? Nobenega dvoma ni, da je ta vez, ki se prične že pred rojstvom, res posebna, zato je lepo, da se je spomnimo in jo primerno proslavimo.

Dva dni pred materinskim dnevom smo se zbrali v društvu, kjer je vodja sekcije za kulturo Nina Jeranko za mamice pripravila praznovanje. Najprej je pozdravila prisotne, nato pa je nekaj besed povedal tudi predsednik društva Matevž Marinko. Sledila je pesem Mamica je kakor zarja, ki jo je v slovenskem

Materinski dan s člani društva

znakovnem jeziku zapela Zala. Članicam smo razdelili darila, ročno izdelane okraske v obliki srca, ki so jih naredili otroci gluhih staršev, sledila pa sta sladkanje s kolači in druženje. ●

Barvanje velikonočnih pirhov

📷: Nevenka Hrovat

Pirhi pisanih barv so verjetno prva stvar, na katero pomislimo ob omembi velikonočnih praznikov. Tradicionalno so jih gospodinje večinoma barvale z olupki čebule in nanje odtisnile vzorce različnih rastlin, obstaja pa tudi nekaj drugih naravnih barvil, s katerimi lahko ustvarimo celo paleto barv.

V društvu smo sredi aprila barvali pirhe tudi s čebulnimi olupki, ki so še vedno najbolj priljubljen in najpogostejši način barvanja, ki jajčka obarva rdeče. Rdeča barva je simbol ponovnega rojstva, narave in človeka v njej. Simbolizira Jezusovo kri, ki jo je pretil na Golgoti, da bi ljudi rešil greha. Prvo jajce, ki ga obarvamo rdeče, naj bi predstavljalo zaščitnika doma in družine.

Vesetje ob barvanju velikonočnih pirhov

Na delavnici so sodelovali starejši in mlajši člani, pirhi pa so jim dobro uspeli. ●

Izlet za materinski dan

📷: Nevenka Hrovat

Pod razglednim stolpom Vinarium

Članice in člani Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče smo se konec marca odpravili na izlet. V jutranjih urah smo se z avtobusom odpeljali v Prekmurje.

Najprej smo si ogledali najvišji razgledni stolp v Sloveniji Vinarium. Zgrajen je bil leta 2015, v višino

meri 53,5 metra in se nahaja v Dolgovaških Goricah nad Lendavo na nadmorski višini 302 metra. Ima jekleno strukturo z armirano-betonskim pritličjem, na vrhu pa je zastekljen razgledni prostor, od koder seže pogled na pokrajino štirih držav.

Po končanem ogledu smo se odpravili v tropski vrt Ocean Orchids v Dobrovniku, kjer vsak dan zacveti 4000 orhidej in ki ga krasi več kot 900 eksotičnih primerkov približno sto rastlinskih vrst. V objektu, ki ima 1500 kvadratnih metrov površine in je visok 6 metrov, so si člani društva od blizu ogledali številne rastline – banane, avokado, vanilijo, papajo, mango, ananas in druge.

Ker je bil res lep in sončen dan, smo se za kratek čas ustavili tudi na Bukovniškem jezeru. Nekateri člani so si privoščili kavo, drugi pa smo se po gozdni poti, ki vodi mimo 26 energijskih točk, odpravili do kapelice sv. Vida in istoimenskega izvira. Pravijo, da kdor si oči umije z izvirsko vodo sv. Vida, bolje vidi.

Po končanih ogledih smo se odpravili v gostišče Marič v Murski Soboti, kjer so nas pogostili z okusnimi jedmi. Polni vtisov smo se proti večeru vrnili domov. ●

Potopisno predavanje o Portugalski

📷: Nevenka Hrovat

Portugalska, ki leži ob Atlantiku, je dežela otožnosti in zasnjanosti, prvih raziskovalcev in pomorščakov ter pravi evropski potovalni biser. Je pestra in slikovita, obdana z visokimi klifi in neskončnimi plažami, posuta z vinogradi, samostani, pisanimi hišami in prelepimi ulicami, okrašenimi z barvito keramiko, kjer je vedno živahno, ter zavita v legende.

Portugalska očara in navduši vsakogar, kanček tega navdušenja pa nam je predstavil Anton Petrič, ki je za člane društva pripravil potopisno predavanje. ●

Anton Petrič

Ribiški turnir na ribniku Jernejček

📷: Nevenka Hrovat

Udeleženci turnirja

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče je na začetku maja organiziralo tradicionalni ekipni in posamični ribiški turnir na ribniku Jernejček, s katerim upravlja

Ribiška sekcija Slovenske Konjice. Ribiče sta pozdravila namestnik društva Dušan Simčič in vodja sekcije za šport Branko Brumec, nagovoril pa jih je tudi upravnik ribnika Danilo Peršenovnik.

Ribolova se je udeležilo devetnajst ribičev, sodelovali so gluhi in naglušni ribiči iz Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje, Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor, Društva gluhih in naglušnih Ljubljana, Društva gluhih in naglušnih Koroške, Društva gluhih in naglušnih Pomurja Murska Sobota ter 5 članov iz konjiškega društva. Tekmovanje je trajalo štiri ure.

Prvo mesto med ekipami so osvojili člani konjiškega društva Silvester Škerget, Matevž Marinko in Vladimir Kolar.

Po končanem tekmovanju so sledili podelitev priznanj, kosilo in druženje. Kljub slabemu vremenu so organizatorji turnir uspešno izpeljali. ●

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih **Velenje**

Predavanje o uporabi divjih rastlin v prehrani

📷: Tatjana Pirečnik

Zbrane je nagovoril predsednik Franc Forštner

Prišla je pomlad, zato smo v društvu organizirali predavanje o uporabi divjih rastlin v prehrani in o zaščiti rastlin. Predaval je stari znanec Jernej Mazej.

Po uvodnem pozdravu predsednika društva Franca Forštnerja je predavatelj začel zanimivo predava-

nje. Opomnil nas je, da je okoli nas veliko rastlin, ki jih vsi poznamo. Imamo jih za plevel, a so uporabne v prehrani in za zaščito drugih rastlin, saj so vir mineralov in vitaminov. Predstavil je regrat, bršljanasto grenkuljico, plešča, belo zajčjo deteljico, navadno regačico, tolščak, koprivo, rogovilček in kurja črevca.

Člani društva med predavanjem

O regratu ni veliko govoril, saj ga vsi poznamo. Omenil je, da je bogat vir bora.

Grenkuljica je eno izmed zelišč, ki ima zdravilne in uporabne lastnosti. Ima tudi veliko vitamina C. Ker je prijetnega okusa, je izvrsten dodatek v solatah.

Nadzemne dele navadnega plešca uporabljamo za čaje in tinkture. Rastlina je antiseptik in diuretik.

Zajčja deteljica je prijetno kislina nizka rastlina, visoka približno deset centimetrov. Požvečen listek nas osveži, nekateri pravijo, da zmanjša občutek žeje.

Regačico kot zelenjavo so gojili že stari Rimljani. Imamo jo za plevel, kar v resnici sploh ni, le pravočasno jo moramo potrgati. Kot vztrajna trajnica raste po vrtovih, ob in na njivah ter povsod drugod, kjer skušamo obdelovati tla. Menda samo čaka, kdaj se bomo polenili, in takrat, kot bi mignil, pride do sape ter preraste vse. Konec zime in zgodaj spomladi nabiramo mlade liste, zatem stebelne poganjke, popke in cvetove, pa tudi že razvite liste.

Tolščak je zelnata enoletnica z mesnatim stebлом in temnozelenimi ovalnimi listi.

Za večino vrtničkarjev in kmetov je rogovilček nadležen plevel, ki se ga zlepa ne morejo znebiti. Le malokdo pa ve, da je rastlina z nazobčanimi listi in drobnimi belimi cvetovi okusna ter polna vitaminov in mineralov. Med drugim vsebuje veliko železa, tudi do štirikrat več kot špinaca. Nabiramo mlade liste, najlažje kar s popki in z drobnimi cvetovi vred. Najenostavneje jih uporabimo za pripravo solate, bodisi samostojno bodisi v kombinaciji z drugo zelenjavo. Rogovilčkove liste lahko popečemo ali kuhamo, podobno kot špinaco ali blitvo. Dobro se obnesejo tudi v juhah.

Kurja črevca imamo za plevel, pa to sploh niso. So ena prvih svežih zelenih vitaminskih bomb, ki nas vabijo že pred pomladjo.

V nadaljevanju nas je predavatelj podučil, kako naravno zaščititi rastline. Vrbe največkrat rastejo ob vodi. Njihovo lubje vsebuje asicilinsko kislino, ki je osnovna sestavina aspirina. Vrba deluje kot fungicid. Rabarbara deluje kot insekticid. Koprive, ki jih vsi poznamo, delujejo kot insekticid in so močno dušično gnojilo. Gabez je bogat vir kalija in ga uporabljamo za krepitev rastlin ter za pospeševanje rasti. Rman deluje kot fungicid, krepi rastline in jim nudi zaščito pred boleznimi. Baldrijan zmanjšuje stres rastlin in pospešuje kaljenje semen. Njivska preslica je vir silicija in deluje kot fungicid. Listi hrena delujejo kot insekticid, listi bezga pa kot zaščita pred glodavci in polži.

Na koncu nam je opisal, kako pripravimo različne pripravke iz rastlin – prevrelko, čaj, namok ter fermentacijo za zaščito in rast rastlin. Predavanje je bilo poučno, zanimivo in razumljivo.

Natančna navodila in recepte smo shranili v društvu. ●

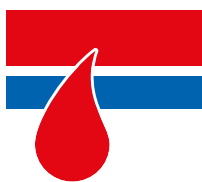
Spoštovani gledalci in cenjene gledalke!

Spletna TV je zaživela na samostojnem spletnem portalu. Vpišite www.spletnatv.si in nam sledite tudi v prihodnje.

Enako kot doslej, nas boste še vedno našli tudi na spletnem naslovu www.zveza-gns.si, s klikom na sliko uredniške ekipe.

Veseli bomo tudi vašega nadaljnega spremljanja Spletne TV na družbenih omrežjih Facebook in Youtube. Se vidimo na spletu!

Uredništvo Spletne TV

PROSIMO, DARUJTE KRI ZA ŽIVLJENJE!

PREVERITE STANJE ZALOG KRVI NA www.daruj-kri.si

Spoštovane krvodajalke in krvodajalci, prosimo vas, da pokličite na telefonsko številko, ki ste jo prejeli v vabilu, ali na vam najbližji transfuzijski center, da se dogovorite o dnevu in uri prihoda. Krvodajalcem se zahvaljujemo za odziv, razumevanje ter upoštevanje vseh preventivnih zaščitnih ukrepov.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije z Rdečim križem Slovenije vas vljudno vabi, da se udeležite ene izmed krvodajalskih akcij v mesecu septembru 2022.

Kraj krvodajalske akcije	Krvodajalce lepo prosimo, da se predhodno naročijo na darovanje krvi na telefonske številke	Datum
Loče – v gostišču Kračun	03/423-35-97 Pokličete lahko med delavniki od 7.30 do 15. ure.	1. 9. (7 do 11)
Kokrica – v kulturnem domu	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	1. 9. (7 do 13)
Ljubljana – na Zavodu RS za transfuzijsko medicino	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	2. 9.
Fram – v osnovni šoli	041/479-242 ali 041/320-796 Pokličete lahko vsak dan med delavniki od 7. do 15. ure.	2. 9. (7.30 do 10)
Ponikva – v kulturnem domu	041/479-242 ali 041/320-796 Pokličete lahko vsak dan med delavniki od 7. do 15. ure.	5. 9. (7.30 do 11)
Postojna – v dijaškem domu SGLŠ	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	5. 9., 6. 9., 7. 9. (7 do 13)
Črenšovci – v prostorih občine Črenšovci	041/479-242 ali 041/320-796 Pokličete lahko vsak dan med delavniki od 7. do 15. ure.	7. 9. (7.30 do 11)
Postojna – v dijaškem domu SGLŠ	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	8. 9. (7 do 13)
Šempeter v Savinjski dolini – v prostorih Elektra Celje	03/423-35-97 Pokličete lahko med delavniki, od 7.30 do 15. ure.	8. 9. (7 do 10)
Ljubljana – na Zavodu RS za transfuzijsko medicino	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	9. 9.
Oplotnica – v prostorih občine Oplotnica	041/479-242 ali 041/320-796 Pokličete lahko vsak dan med delavniki od 7. do 15. ure.	9. 9. , 12. 9. (7.30 do 11)
Žiri – v poslovni stavbi Ika	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	12. 9. , 13. 9. (7 do 13)
Pesnica – v večnamenski kulturni dvorani Pesnica	041/479-242 ali 041/320-796 Pokličete lahko vsak dan med delavniki od 7. do 15. ure.	14. 9. (7.30 do 10)
Metlika – v telovadnici vrtca Metlika	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	14. 9. (7 do 13)
Radeče – v domu pihalnega orkestra	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	15. 9. (8 do 12)
Šentvid pri Planini – v kulturnem domu	03/423-35-97 Pokličete lahko med delavniki, od 7.30 do 15. ure.	15. 9. (7 do 11)
Stari trg pri Ložu – v osnovni šoli	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	16. 9. (7 do 13)

Kraj krvodajalske akcije	Krvodajalce lepo prosimo, da se predhodno naročijo na darovanje krvi na telefonske številke	Datum
Loka pri Žusmu – v osnovni šoli Loka pri Žusmu	041/479-242 ali 041/320-796 Pokličete lahko vsak dan med delovniki od 7. do 15. ure.	16. 9. (7.30 do 11)
Brežice – v mladinskem centru	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	19. 9. (8 do 13), 20. 9. (7 do 13)
Polzela – v veroučni učilnici župnije Polzela	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	21. 9. (7 do 12)
Voličina – v Osnovni šoli	041/479-242 ali 041/320-796 Pokličete lahko vsak dan med delovniki od 7. do 15. ure.	21. 9. (7.30 do 11)
Mengeš – v kulturnem domu	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	22. 9. (7 do 12)
Rogaška Slatina – v kulturnem centru	03/423-35-97 Pokličete lahko med delovniki od 7.30 do 15. ure.	22. 9. (7 do 10.30)
Miklavž na Dravskem polju – v kulturnem domu	041/479-242 ali 041/320-796 Pokličete lahko vsak dan med delovniki od 7. do 15. ure.	23. 9. (7.30 do 10)
Ljubljana – na Zavodu RS za transfuzijsko medicino	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	23. 9.
Slovenska Bistrica – v PGD Slovenska Bistrica	041/479-242 ali 041/320-796 Pokličete lahko vsak dan med delovniki od 7. do 15. ure.	26. 9. (7.30 do 11)
Ajdovščina – v Ljudski univerzi	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	26. 9. , 27. 9. (7 do 13)
Vipava – v športni dvorani vojašnice Janka Premrla Vojka	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	28. 9. (7 do 13)
Slovenska Bistrica – v PGD Slovenska Bistrica	041/479-242 ali 041/320-796 Pokličete lahko vsak dan med delovniki od 7. do 15. ure.	28. 9. (7.30 do 11)
Cerklje na Gorenjskem – v športni dvorani Cerklje	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	29. 9. (7 do 13)
Rogaška Slatina – v kulturnem centru	03/423-35-97 Pokličete lahko med delovniki od 7.30 do 15. ure.	29. 9. (7 do 10.30)
Slovenska Bistrica – v PGD Slovenska Bistrica	041/479-242 ali 041/320-796 Pokličete lahko vsak dan med delovniki od 7. do 15. ure.	30. 9. (7.30 do 11)
Ljubljana – na Zavodu RS za transfuzijsko medicino	051/389-270, 051/671-147, 030/716-796	30. 9.

OPOMBA: Kri lahko darujete tudi izven terenskih krvodajalskih akcij v okviru urnika delovanja transfuzijske službe.

Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino Ljubljana, Šlajmerjeva 6

Pokličite na 051/389-270, 051/671-147 ali 030/716-796 in se dogovorite o uri prihoda.

Odvzem krvi vsak delovni dan: 7.00–15.00

Krvodajalci lahko brezplačno parkirajo na parkirišču Zavoda RS za transfuzijsko medicino, ki je dostopno iz Šlajmerjeve ulice. Parkirišča so krvodajalcem na voljo za kovinsko ograjo ekološkega otoka, ob zidu pred zapornico in za zapornico.

Center za transfuzijsko dejavnost Novo mesto

Naslov: Splošna bolnišnica Novo mesto, Šmihelska 1, Novo mesto

Naročanje na odvoz: 01/543-83-40

Ponedeljek: 7.00–11.00

Torek : 7.00–11.00

Četrtek: 7.00–11.00

Center za transfuzijsko dejavnost Slovenj Gradec

Naslov: Gosposvetska 3, 2380 Slovenj Gradec

Naročanje na odvoz: 01/543-83-51 ali 041/672-845

Torek: 7.30–11.00

Četrtek: 7.30–11.00

ZVEZA DRUŠTEV
GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
DEAF AND HARD OF HEARING CLUBS ASSOCIATION OF SLOVENIA

Center za transfuzijsko dejavnost Trbovlje

Naslov: Splošna bolnišnica Trbovlje, Rudarska 9,
1420 Trbovlje

Naročanje na odvzem: 01/543-83-46 ali 051/649-350

Petek: 7.30–11.00

*Krvodajalci lahko brezplačno parkirajo na parkirišču
restavracije in kavarne K5, kjer je za krvodajalce organizirana
malica po odvzemu krvi.*

Center za transfuzijsko dejavnost Izola

Naslov: Splošna bolnišnica Izola, Polje 35, 6310 Izola

**Naročanje na odvzem 05/660-62-39 ali
05/660-62-30 ali 01/ 543-83-60**

Torek: 7.30–11.00

Četrtek: 7.30–11.00

Petek: 7.30–11.00

Center za transfuzijsko dejavnost Jesenice

Naslov: Splošna bolnišnica Jesenice, Titova 112,
4270 Jesenice

**Naročanje na odvzem 04/586-83-08 ali
01/543-83-64**

Petek: 7.30–11.00

Center za transfuzijsko dejavnost Nova Gorica

Naslov: Splošna bolnišnica Nova Gorica,
Ulica padlih borcev 13, 5290 Šempeter pri Gorici

**Naročanje na odvzem Tel.: 01/543-83-52 do 16. ure ali
031/658-154 vsak dan do 18. ure.**

Ponedeljek: 7.30–11.00

Sreda: 7.30–11.00

Center za transfuzijsko medicino UKC Maribor

UKC Maribor, Ljubljanska 5, 2000 Maribor

**Naročanje na odvzem 041/479-242 ali
041/320-796. Pokličete lahko vsak delovni dan
od 7. do 15. ure, ob torkih do 17 ure. Na telefonske**

**klice, sprejete po mobitelu po 15. uri, bomo odgovorili
naslednji delovni dan.**

Ponedeljek: 7.30–12.00

Torek: 7.30–17.00

Četrtek: 7.30–12.00

Enota za transfuzijsko dejavnost Ptuj

UKC Maribor, Center za transfuzijsko medicino

Naslov: Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča,
Potrčeva 23–25, 2250 Ptuj

**Naročanje na odvzem 051/615-124. Pokličete lahko
vsak dan med delovniki od 7. do 15. ure. Na telefonske
klice, sprejete po mobitelu po 15. uri, bomo odgovorili
naslednji delovni dan.**

Torek: 7.00–12.00

Četrtek: 7.00–12.00

Enota za transfuzijsko dejavnost Murska Sobota

UKC Maribor, Center za transfuzijsko medicino

Naslov: Splošna bolnišnica Murska Sobota, Rakičan,
Ulica dr. Vrbnjaka 6, 9000 Murska Sobota

**Naročanje na odvzem 02/512-31-53 ali
031/398-451. Pokličete lahko vsak dan med delovniki
od 7. do 15. ure. Na telefonske klice, sprejete
po mobitelu po 15. uri, bomo odgovorili naslednji
delovni dan.**

Ponedeljek: 7.00–12.00

Četrtek: 7.00–12.00

Transfuzijski center Celje

Splošna bolnišnica Celje, Oblakova 5, 3000 Celje

**Naročanje na odvzem 03/423-35-97. Pokličete lahko
vsak dan med delovniki od 7. do 15. ure.**

Naročanje po e-pošti: narocanjekrvodajalcev@sb-celje.si

Ponedeljek: 7.30–10.30

Torek: 7.30–10.30

Sreda: 7.30–10.30

**Rdeči križ Slovenije se iskreno zahvaljuje Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije
za tovrstne akcije, saj bomo tudi s to krvodajalsko pobudo skupaj prispevali,
da vir varne krvi nikdar ne usahne.**

MEDNARODNI DAN GLUHIH 2022

Sobota, 17. september 2022

Vse je v naših
rokah

KINO ŠIŠKA

10:00

slavnostna akademija

LPP POSTAJA KINO ŠIŠKA

12:00

Brezplačen prevoz do Narodne galerije

JAKOPIČEVO SPREHAJALIŠČE

12:30–14:00

voden ogled 12.30–13.15

voden ogled 13.15–14.00

Hiša znakovnega jezika ZDGNS
razstava *Vse je v naših rokah*

NARODNA GALERIJA LJUBLJANA

12:30–14:00

razstava *Kipar Ivan Štrekelj*

vodeni ogledi

12.30–13.00

13.00–13.30

13.30–14.00

GOSTILNA LIVADA

14:30–18:00

kosilo in družabno srečanje

CAFFE BIENALE – GRAD TIVOLI

od 18:00 dalje

prosto druženje Gluhi strežejo